

הדרך אל האור

מדריך הגיוני לחיים טובים יותר

אל

מאת

הדרך אל האושר

מדריך הגיוני לחיים טובים יותר

ISBN 978-1-59970-126-4

© 1986, 1999, 2007 L. Ron Hubbard Library. כל הזכויות שמורות.

עבודת אומנות: © 2006 L. Ron Hubbard Library. כל הזכויות שמורות.

כל העתקה, תרגום, שכפול, יבוא או הפצה ללא אישור, באופן מלא או חלקי, בכל אמצעי, לרבות העתקה, אחסון או שידור אלקטרוניים, מהווה הפרה של החוקים החלים.

'הדרך אל האושר' והעיצוב של "הדרך והשמש" הם סימנים מסחריים בבעלות L. Ron Hubbard Library בארה"ב ובארצות אחרות (רישומי סימנים מסחריים שפורסמו ורישומים אחרים תלויים ועומדים) ונמצאים בשימוש באישור.

HEBREW - THE WAY TO HAPPINESS FOUNDATION BOOKLET

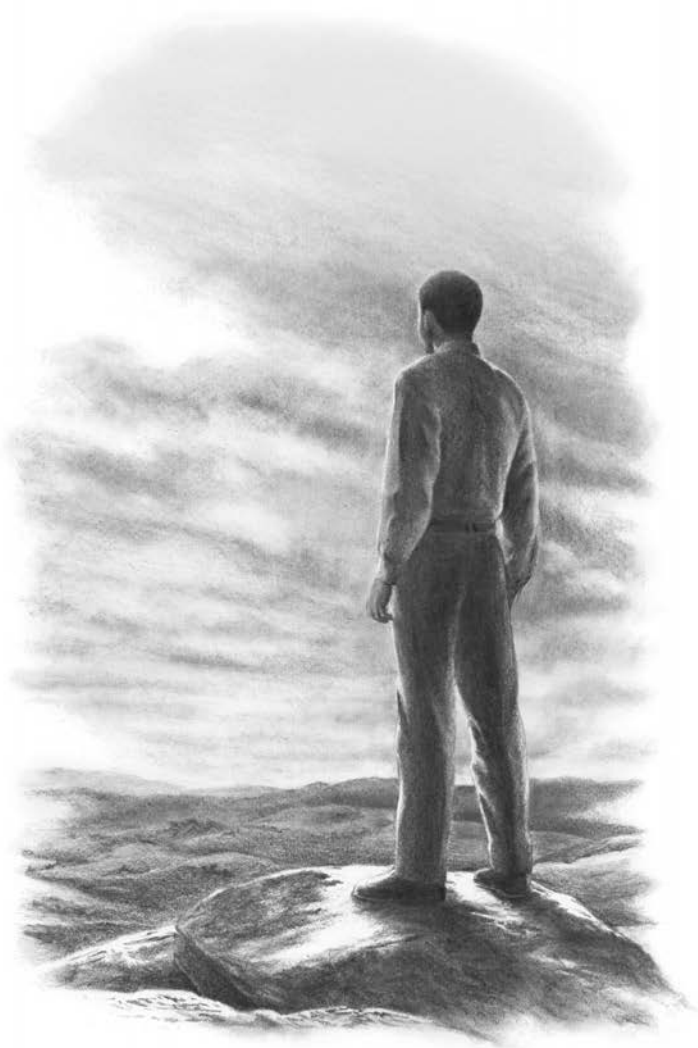
איך להשתמש בספר זה

א

תה כמובן רוצה לעזור למכריך ולחברריך.
בחר מישהו שמעשיו עשויים להשפיע על הישרדותך,
אפילו אם רק במעט.
רשום את שמו של האדם על הקו העליון בכריכה
הקדמית של ספר זה.
כתוב או חתום את שמך, כאדם פרטי, על הקו
השני.
תן לאדם את הספר.
בקש ממנו לקרוא אותו.⁰
אתה תגלה שגם עליו מאיימת האפשרות של התנהגות
לא נאותה מצד אחרים.
תן לאדם כמה עותקים נוספים של ספר זה אבל אל
תרשום עליהם את שמך: תן לו לרשום עליהם את שמו.
בקש ממנו לתת את העותקים האלה לאנשים אחרים
שמעורבים בחייו.
אם תמשיך לעשות את זה, אתה תגביר מאוד את
פוטנציאל ההישרדות שלך ושלם.

**זאת דרך שמובילה לחיים הרבה יותר בטוחים
ומאושרים עבורך ועבור אחרים.**

0. למילים יש לעתים משמעויות שונות. ההגדרות שניתנות בהערות השוליים של ספר זה נותנות רק את המשמעות שיש למילה כפי שמשמשים בה בטקסט. אם אתה נתקל בספר זה במילה כלשהי שאינך יודע את משמעותה, חפש אותה במילון טוב. אם לא תעשה זאת, ייתכן שיתעוררו אי-הבנות וחוסר הסכמה.

למה נתתי לך את הספר הזה

ההישרדות¹

שלך

חשובה

לי.

1. הישרדות: הפעולה של הישארות בחיים, של המשכת ההתקיימות, של היותך בחיים.

אושר²

ש

מחה ואושר אמיתיים הם בעלי ערך.

אם אדם לא שורד, אי אפשר להשיג שום שמחה ושום אושר.

קשה לנסות לשרוד בחברה כאוטית,³ לא ישרה ובדרך כלל לא מוסרית.⁴

כל אדם או קבוצה רוצים להפיק מהחיים הנאה וחופש מכאב רבים ככל האפשר.

מעשיהם הרעים של אחרים מסביבך עלולים לאיים על ההישרדות שלך.

האושר שלך עלול להפוך לטרגדיה וצער בגלל חוסר היושר וההתנהגות הלא נאותה של אחרים.

אני בטוח שתוכל לחשוב על מקרים שבהם זה באמת קרה. מעשי עוול כאלה מפחיתים את ההישרדות של האדם ופוגעים באושרו.

אתה חשוב לאנשים אחרים. מקשיבים לך. אתה יכול להשפיע על אחרים.

האושר או האומללות של אנשים אחרים שיכולת לנקוב בשמם חשובים לך.

כשתתמש בספר זה תוכל, בלי הרבה קשיים, לעזור להם לשרוד ולנהל חיים מאושרים יותר.

בעוד שאף אחד לא יכול להבטיח שאחרים יכולים להיות מאושרים, הסיכויים שלהם להישרדות ולאושר יכולים להשתפר. וכשהסיכויים שלהם ישתפרו, גם שלך ישתפרו.

בידך הכוח להראות את הדרך

לחיים פחות מסוכנים ויותר מאושרים.

2. אושר: מצב של רווחה, שביעות רצון, הנאה; קיום שמח, עליז וחופשי מצרות; התגובה של אדם לכך שדברים טובים קורים לו.

3. כאוטית: מאופיינת באי-סדר או בבלבול מוחלטים.

4. לא מוסרית: לא נוהגת לפי דרכי התנהגות טובות; לא פועלת כראוי; שאין לה מושג מהי התנהגות נאותה.

1. טפל בעצמך.

1-1. קבל טיפול כשאתה חולה.

כשאנשים חולים, אפילו במחלות מידבקות, הם לעתים קרובות לא מבודדים את עצמם או לא דואגים לקבל טיפול נאות. כפי שאתה יכול לראות, זה יכול לסכן אותך. כשמישהו חולה, אתה צריך להתעקש שהוא ינקוט אמצעי זהירות מתאימים ויקבל טיפול נאות.

2-1. ש מור על ניקיון גופך.

אנשים שלא מתרחצים או לא רוחצים ידיים בקביעות, עלולים לשאת חיידקים. הם מסכנים אותך. זאת זכותך המלאה להתעקש שאנשים יתרחצו בקביעות וירחצו את ידיהם. זה בלתי נמנע שאדם יתלכלך כשהוא עובד או מתעמל. דאג לכך שהוא ינקה את עצמו לאחר מכן.

3-1. ש מור על שיניך.

אומרים שאם אדם מצחצח שיניים אחרי כל ארוחה, הוא לא יסבול מריקבון שיניים. צחצוח שיניים, או לעיסת מסטיק אחרי כל ארוחה, תורמים מאוד להגנה ממחלות פה ומריח רע מהפה. יעץ לאחרים לשמור על השיניים שלהם.

4-1. א כול כראוי.

אנשים שלא אוכלים כראוי לא מביאים תועלת רבה לך או לעצמם. הם נוטים להיות עם רמת אנרגיה נמוכה. לפעמים הם נעשים רגזנים. הם נעשים חולים בקלות רבה יותר. אכילה נכונה לא דורשת דיאטות מוזרות, אבל היא כן דורשת הקפדה על אכילת אוכל מזין בקביעות.

1-5. ת אג לנוח.

למרות שפעמים רבות בחייו האדם נדרש לעבוד שעות ארוכות על חשבון שעות השינה, אם בדרך כלל הוא לא ינוח כמו שצריך הוא עלול להיות לנטל על אחרים. אנשים עייפים אינם ערניים. הם עלולים לשגות. הם עושים תאונות. הם עלולים להפיל עליך את כל נטל העבודה, בדיוק כשאתה זקוק להם. הם מסכנים אחרים. התעקש על כך שאנשים שלא נחים כמו שצריך אכן ינוחו.

2. הייה מאופק.⁵

1-2. אל תשתמש בסמים מזיקים.

אנשים שמשתמשים בסמים לא תמיד רואים מולם את העולם האמיתי. הם לא באמת כאן. בכביש מהיר, בפגישות מקריות, בבית, הם עלולים להיות מאוד מסוכנים עבורך. אנשים מאמינים בטעות שהם "מרגישים טוב יותר" או "פועלים טוב יותר", או שהם "מאושרים" רק כשהם תחת השפעת סמים. זה פשוט עוד תעתוע. במוקדם או במאוחר, הסמים יהרסו את גופם. הרתע⁶ אנשים מלהשתמש בסמים. כשהם לוקחים סמים, עודד אותם לבקש עזרה בגמילה.

2-2. אל תפריז בשתיית אלכוהול.

אנשים ששותים אלכוהול אינם ערניים. האלכוהול פוגע ביכולת התגובה שלהם אפילו כשנדמה להם שערנותם גוברת בזכותו. לאלכוהול יש ערך רפואי מסוים. אפשר להפריז בערכו בצורה קיצונית. אל תיתן לאף אחד ששתה להסיע אותך במכונית או להטיס אותך במטוס. שתייה עלולה להרוג בדרכים רבות. לכמות קטנה של משקה יכולה להיות השפעה רבה; אל תיתן לכמות רבה מדי להסתיים באומללות או במוות. הרתע אנשים מפני שתייה מופרזת.

כשאדם מקיים את הכללים האלה,

הוא מסוגל ליהנות יותר מהחיים מבחינה גופנית.

5. מאופק: לא מפריז; לא מגזים בעשיית דברים; שולט בתשוקותיו.

6. הרתע: מנע בעד מישהו לא לעשות משהו או עודד אותו לא לעשות זאת.

3. אל תהיה חופקר.⁷

סקס הוא האמצעי שלפיו הגזע ממשיך להתקיים באמצעות ילדים והתא המשפחתי. אפשר להפיק מסקס הרבה הנאה ואושר: זו היתה הכוונה של הטבע כדי להבטיח את המשכיות הגזע. אבל כשמשתמשים בו שלא כהלכה או מנצלים אותו לרעה, מתלווים אליו עונשים כבדים: נראה שהטבע התכוון גם לכך.

3-1. ה'ייה נאמן לבן או לבת זוגך.

חוסר נאמנות מצד אחד מבני הזוג עלול להפחית בצורה ניכרת את הישרדותו של האדם. ההיסטוריה והעיתונים מוצפים בדוגמאות של סערות היצרים האלימות שחוסר נאמנות עורר אצל בני אדם. "רגשי אשמה" הם הרע במיעוטו. קנאה ונקמה הן המפלצות הגדולות יותר: אי אפשר לדעת מתי הן יתעוררו מתרדמתן. זה טוב ויפה לדבר על "להיות תרבותי" ו"ללא עכבות" ו"מבין"; שום שיחה לא תתקן חיים הרוסים. הכאב החד של "תחושת אשם" רחוק מלהיות כמו הכאב של סכין בגב או זכוכית מרוסקת בתוך המרק.

בנוסף לזה, קיימת שאלת הבריאות. אם אתה לא מתעקש שכן או בת זוגך יהיו נאמנים לך, אתה חושף את עצמך למחלות. במשך תקופה קצרה מאוד היה מקובל לחשוב שכל מחלות המין הן תחת שליטה. אבל זה לא המצב כיום, וספק אם הוא היה אי פעם. כיום קיימות מחלות מין חשוכות מרפא שבעבר ניתן היה לשלוט בהן ואילו היום הן פיתחו עמידות בפני טיפול.

הבעיות הקשורות להתנהגות מינית לא הולמת הן לא חדשות. דת הבודהיזם רבת-העוצמה נעלמה מהודו

7. מופקר: מקיים יחסי מין אקראיים או מזדמנים.

במאה השביעית. לטענת ההיסטוריונים שלה, הגורם לכך היה הפקרות מינית במנזריה. בזמנים מודרניים יותר, כשהפקרות מינית נעשית שכיחה בארגון, בין אם הוא מסחרי או אחר, אפשר לראות שהארגון נכשל. משפחות נהרסות בגלל חוסר נאמנות, ולא משנה עד כמה תרבותיות הן השיחות שלהן בנושא. הדחף הרגעי עלול להפוך לצער לכל החיים. הבהר זאת לסובבים אותך והגן על בריאותך ועל הנאתך.

*סקס הוא צעד גדול בדרך לאושר ולהנאה.
אין בו כל רע אם נוהגים בו בנאמנות ובהגינות.*

4. אהוב ילדים ועזור להם.

הילדים של היום יהפכו לתרבות של המחר. בימינו להביא ילד לעולם זה כמו לזרוק אותו לכלוב נמרים. ילדים לא יכולים לטפל בסביבתם⁸ ואין להם משאבים של ממש. הם זקוקים לאהבה ולעזרה כדי להצליח. זאת בעיה עדינה שצריך לדון בה. מספר התיאוריות שעוסקות בשאלה איך לגדל ילד או לא לגדל אותו הוא כמעט כמו מספר ההורים. אבל אם מישהו עושה את זה שלא כהלכה, זה יכול להוביל ליגון רב, והאדם עלול אפילו לסבך את חייו בשנים מאוחרות יותר. יש כאלה שמנסים לגדל את ילדיהם בדרך שבה גידלו אותם, אחרים מנסים לעשות את ההפך הגמור, ורבים תומכים בדעה שלפיה צריך פשוט לתת לילדים לגדול לבד. אף אחת מהתיאוריות האלה לא מבטיחה הצלחה. השיטה האחרונה מבוססת על רעיון מטריאליסטי,⁹ שלפיו התפתחות הילד מקבילה לתולדות האבולוציה¹⁰ של הגזע; שבאורח פלא, לא מוסבר, ה"עצבים" של הילד "יבשילו" כשהוא יגדל, והתוצאה תהיה אדם בוגר, מוסרי,¹¹ שמתנהג יפה. למרות שאפשר בקלות להפריך את התיאוריה הזו – פשוט על-ידי כך שנתבונן באוכלוסיית הפושעים הגדולה שהעצבים שלהם לא הבשילו משום מה – זו דרך עצלה לגדל ילדים והיא זוכה

8. **סביבה:** מה שנמצא באיזור; הדברים החומריים שנמצאים סביב אדם; האיזור שבו הוא חי; הדברים החיים, העצמים, המרחבים והכוחות שאיתם האדם חי, בין אם הם קרובים אליו או רחוקים ממנו.

9. **מטריאליסטי:** תומך בדעה שרק חומר פיזיקלי קיים.

10. **אבולוציה:** תיאוריה עתיקה מאוד שלפיה כל הצמחים ובעלי החיים התפתחו מתוך צורות חיים פשוטות יותר ועוצבו על-ידי סביבתם, ולא תוכננו או נוצרו כפי שהם.

11. **מוסרי:** מסוגל להבדיל בין התנהגות טובה לרעה; מחליט ופועל מתוך הבנה זו.

לפופולאריות מסוימת. היא לא דואגת לעתיד התרבות שלך או לימי זקנתך.

ילד הוא במידה מסוימת כמו לוח חלק. אם תכתוב עליו את הדברים הלא נכונים, הוא יגיד את הדברים הלא נכונים. אבל, להבדיל מלוח, ילד יכול להתחיל לכתוב: הילד נוטה לכתוב את מה שכבר נכתב. הבעיה מסתבכת עקב העובדה שבעוד שרוב הילדים מסוגלים להיות מאוד הוגנים, ישנם מעטים שנולדים לא שפויים, וכיום יש אפילו כאלה שנולדים כשהם מכורים לסמים: אבל מקרים כאלה הם מיעוט חריג.

אין שום טעם לנסות "לקנות" את הילד בכך שתציף אותו בצעצועים ובחפצים, או "לחנוק" את הילד ולהגן עליו: התוצאה עלולה להיות די נוראית.

אדם חייב להחליט למה הוא מנסה להפוך את הילד: זה משתנה בגלל כמה דברים: (א) מה הילד יוכל להיות, ביסודו של דבר, בהתאם לאופי ולפוטנציאל שטבועים בו מלידה; (ב) מה הילד באמת רוצה להיות; (ג) מה האדם רוצה שהילד יהיה; (ד) המשאבים הזמינים. אבל זכור שלא משנה מה תהיה התוצאה של כל אלה, הילד לא ישרוד היטב אלא אם כן הוא יהפוך בסופו של דבר לאדם שסומך על עצמו ושהוא מוסרי מאוד. אחרת, סביר להניח שהתוצר הסופי יהיה נטל על כולם וגם על הילד עצמו.

לא משנה עד כמה אתה מחבב את הילד, זכור שהילד לא יכול לשרוד היטב לאורך זמן אם לא מעלים אותו על הדרך להישרדות. זה לא יהיה מקרי אם הילד יסטה מדרך הישר: החברה בת-זמננו "תפורה" במיוחד להוביל לכישלונו של הילד.

זה מאוד יעזור אם תגרום לילד להבין את כללי ההתנהגות¹² הכלולים בספר זה ולהסכים לנהוג לפיהם.

12. כללי התנהגות: כללים או הצהרות שמציעים או קובעים עיקרון או עקרונות או מסלול פעולה בנוגע להתנהגות; הנחיות שמיועדות לשמש בתור כללים להתנהגות.

הדבר שהוא כן מעשי הוא פשוט להשתדל להיות חברו של הילד. זה בהחלט נכון שילד זקוק לחברים. נסה לגלות מהי הבעיה האמיתית של הילד, ונסה לעזור לו לפתור אותה מבלי לבטל את הפתרונות שהוא מציע. התבונן בילדים – וזה חל אפילו על תינוקות. הקשב למה שילדים מספרים לך על חייהם. תן להם לעזור – אחרת הם יכרעו תחת תחושת מחויבות¹³ שלאחר מכן הם יהיו חייבים להדחיק אותה.

זה יעזור לילד במידה עצומה אם תגרום לו להבין את הדרך הזאת אל האושר ולהסכים עליה, ואם תגרום לו ללכת בה. זה יכול להשפיע מאוד על ההישרדות של הילד – ושלך.

זאת עובדה שילד לא יכול להצליח בלי אהבה. לרוב הילדים יש שפע של אהבה להחזיר בתמורה.

לאורכה של הדרך אל האושר
תמצא את האהבה והעזרה
לילדים מגיל הינקות
ועד לסף הבגרות.

13. מחויבות: התנאי או העובדה שמישהו חייב לאחר משהו בתמורה לדברים, לטובות או לשירות שהוא קיבל.

5. כבוד¹⁴ את הורֵיךְ ועזור להם.

מנקודת מבטו של ילד, קשה לפעמים להבין את ההורים.

קיימים הבדלים בין הדורות. אבל למען האמת, זה לא מחסום. כשהאדם חלש, הוא מתפתה למצוא מפלט בתחבולות ובשקרים: זה הדבר שבונה את החומה.

ילדים יכולים ליישב את חילוקי הדעות שלהם עם הוריהם. לפני שמתחילות הצעקות, אפשר לכל הפחות לנסות לדבר על העניין בשקט. אם הילד ישר וגלוי לב, בקשתו לעזרה תגיע אליך ללא ספק. לעתים קרובות אפשר להגיע לפשרה¹⁵ שבה שני הצדדים מגיעים להבנה ויכולים להסכים. לא תמיד קל להסתדר עם אחרים, אבל צריך לנסות.

אי אפשר להתעלם מהעובדה שכמעט תמיד הורים פועלים מתוך רצון עז ביותר לעשות את מה שהם מאמינים שהוא הטוב ביותר עבור הילד.

ילדים הם אסירי תודה להוריהם על כך שהם גידלו אותם – אם ההורים אכן גידלו אותם. ישנם הורים שהם עצמאיים עד כדי כך שהם יסרבו לקבל כל תמורה על המחויבות הזו. אף על פי כן, זה נכון שלעתים קרובות מגיע הזמן שבו הדור הצעיר צריך לדאוג להוריו.

14. כבוד: התייחס בכבוד; נהג באדיבות ובנימוס (כלפי מישהו).

15. פשרה: יישוב (פתירה של) חילוקי דעות, כשכל צד מוותר על נקודה כלשהי בעודו ממשיך להחזיק באחרות, ובעקבות כך מגיעים להסכמה הדדית.

למרות הכל, אדם חייב לזכור שאלה הם הוריו
היחידים. וככאלה, הוא צריך לכבד אותם ולעזור להם
בכל מחיר.

הדרך אל האושר כוללת
יחסים טובים עם ההורים
או עם אלה שגידלו אותך.

6. שמש דוגמה¹⁶ טובה.

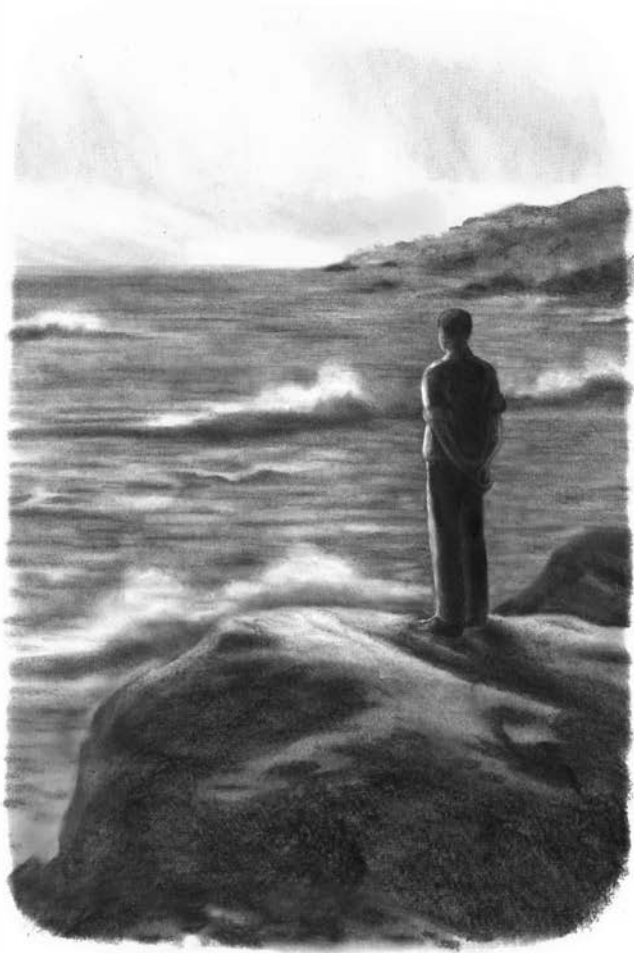
שנים אנשים רבים שעליהם האדם משפיע.¹⁷ ההשפעה¹⁸ יכולה להיות טובה או שהיא יכולה להיות רעה. אם אדם מנהל את חייו כשהוא נוהג על פי ההמלצות האלה, הוא משמש דוגמה טובה. לאחרים סביבו אין ברירה אלא להיות מושפעים מכך, ולא משנה מה הם אומרים. כל מי שמנסה להרתיע אותך מנסה לעשות זאת מפני שלמעשה הוא מתכוון להרע לך, או שהוא מבקש לשרת את מטרותיו שלו. בעומק לבו הוא יכבד אותך. סיכויי ההישרדות שלך ישתפרו בטווח הארוך כי האחרים, שמושפעים ממך, יאיימו עליך פחות. ויש גם יתרונות אחרים. אל תתעלם מההשפעה שאתה יכול ליצור על אחרים בכך שפשוט תזכיר את הדברים האלה ותשמש בעצמך דוגמה טובה.

הדרך אל האושר דורשת שאדם
ישמש דוגמה טובה לאחרים.

16. דוגמה: מישהו או משהו שראוי לחיקוי או להעתקה; תבנית, מודל.

17. משפיע: יוצר תוצאה על משהו.

18. השפעה: התוצאה שנובעת משהו.

7. שאף לחיות עם האמת.¹⁹

נתונים כוזבים יכולים לגרום לאדם לעשות שגיאות מטופשות. הם יכולים אפילו למנוע מהאדם לספוג נתונים נכונים.

אדם יכול לפתור את בעיות הקיום רק כשיש לו נתונים נכונים.

אם אלה שמסביבו משקרים לו, הם גורמים לו לעשות שגיאות ופוטנציאל ההישרדות שלו פוחת.

נתונים כוזבים יכולים להגיע ממקורות רבים: אקדמיים, חברתיים, מקצועיים.

רבים רוצים שתאמין לדברים רק כדי לשרת את מטרותיהם.

מה שנכון הוא מה שנכון עבורך.

לאף אחד אין שום זכות לכפות עליך נתונים ולפקוד עליך להאמין להם, כי אחרת ... אם זה לא נכון עבורך, זה לא נכון.

חשוב על דברים בדרכך שלך, קבל את מה שנכון עבורך, דחה את השאר. אין דבר אומלל יותר מאדם שמנסה לחיות בתוהו ובוהו של שקרים.

1-7. אל תספר שקרים²⁰ מזיקים.

שקרים מזיקים הם התוצר של פחד, של זדון ושל קנאה. הם יכולים לדחוף אנשים למעשים של ייאוש.

19. **אמת:** הדבר שעולה בקנה אחד (תואם) עם העובדות ועם התצפיות; תשובות הגיוניות שנובעות מבדיקת כל העובדות והנתונים; מסקנה שמבוססת על ראיות שלא מושפעות מרצון, מסמכות או מדעות קדומות; עובדה בלתי נמנעת, ולא משנה כיצד הגיעו אליה.

20. **שקרים:** הצהרות או פיסות מידע כוזבות שבמכוון מוצגות כנכונות; כל דבר שמיועד לרמות או לתת רושם מוטעה.

הם יכולים להרוס חיים. הם יוצרים מעין מלכודת שלתוכה יכולים ליפול גם המספר וגם קורבנו. התוצאה יכולה להיות תוהו ובוהו חברתי ובין-אישי. מלחמות רבות פרצו בגלל שקרים מזיקים. אדם צריך ללמוד לאתר אותם ולדחות אותם.

7-2. אל תמסור עדות שקר.

קיימים עונשים רציניים שקשורים לשבועה או למסירת עדות בנוגע ל"עובדות" לא נכונות; זה נקרא "שבועת שקר": עונשים כבדים מוטלים על כך.

הדרך אל האושר נמצאת
לאורך הנתיב אל האמת.

8. אל תרצח.²¹

רוב העמים, מימי קדם ועד ימינו, אסרו על רצח והטילו עונשים כבדים על כך. לפעמים האיסור הורחב לנוסח של "לא תהרוג", כשבתרגום מאוחר יותר של אותם הכתבים מופיע הנוסח של "לא תרצח".

יש הבדל ניכר בין שתי המילים האלה "להרוג" ו"לרצח". איסור על כל הריגה ישלול אפשרות להגנה עצמית; החיסול של נחש מתפתל שמאיים להכיש את התינוק יוכל להיחשב למעשה לא חוקי; זה יגרום לגזע שלם להתקיים ממזון צמחוני. אני בטוח שתוכל למצוא דוגמאות רבות לקשיים שעלולים להתעורר כתוצאה מאיסור על כל הריגה.

"רצח" הוא דבר שונה לגמרי. על פי הגדרתו, רצח הוא "הריגה לא חוקית של אדם אחד (או יותר) על-ידי אדם אחר, במיוחד כשזה נעשה בכוונה תחילה". אפשר לראות בקלות שבעידן זה של נשק אלים, יהיה קל מאוד לרצוח. אי אפשר להתקיים בחברה שבה האדם או משפחתו או ידידיו נתונים לחסדיהם של אחדים שנוטלים חיי אדם כלאחר יד.

מניעת רצח והתגמול עליו זוכים בצדק לעדיפות עליונה בחברה.

הטיפש, הרשע והבלתי שפוי רוצים לפתור את בעיותיהם האמיתיות או המדומות על-ידי רצח. כבר קרה שהם עשו את זה בלי שום סיבה.

21. תרצח: תהרוג בן אדם (או בני אדם) בניגוד לחוק, במיוחד מתוך כוונה תחילה (התכוונות לעשות זאת לפני מעשה).

תמוך בכל תוכנית יעילה שמוכיחה את עצמה ושמטפלת באיום הזה על המין האנושי, וקדם אותה. הישרדותך יכולה להיות תלויה בכך.

הדרך אל האושר לא כוללת רציחה
או את הרצח של ידידיך, של משפחתך או שלך.

9. אל תעשה שום דבר לא חוקי.

מ"עשים לא חוקיים" הם מעשים שאסורים על פי תקנות רשמיות או על פי החוק. תקנות וחוקים אלה הם התוצר של שליטים, של גופים מחוקקים ושל שופטים. הם רשומים בדרך כלל בספרי החוקים. בחברה מתוקנת, ספרים אלה מוצאים לאור ומתפרסמים. בחברה מלאת צרות – ולעתים קרובות מוכת-פשע – אדם חייב להיוועץ בעורך-דין או לעבור הכשרה מיוחדת כדי לדעת את כולם: חברה כזו תטען ש"אי-ידיעת החוק אינה פוטרת מעונש". עם זאת, על כל אדם בחברה, צעיר או זקן, מוטלת האחריות לדעת מה נחשב באותה חברה ל"מעשה לא חוקי". אפשר לשאול אנשים, וקיימות ספריות שבהן אפשר לחפש אותם.

"מעשה לא חוקי" הוא לא אי-ציות להוראה סתמית כמו "לך לישון". זאת פעולה שאם נעשתה, תוכל לגרור בעקבותיה ענישה מצד בתי-המשפט ומצד המדינה – הוקעה²² על-ידי מכונת התעמולה²³ של המדינה, קנסות ואפילו מאסר.

כשאדם עושה מעשה לא חוקי, קטן או גדול, הוא חשוף להתקפה מצד המדינה. לא משנה אם הוא נתפס או לא, כשהוא עושה מעשה לא חוקי, הוא מחליש את ההגנות שלו.

כמעט כל דבר בעל ערך שאדם מנסה להשיג יכול להיעשות לעתים קרובות בדרכים חוקיות לגמרי.

22. הוקעה: חשיפה ללעג; גינוי או ביקורת חריפה בפומבי.

23. תעמולה: הפצת רעיונות, מידע או שמועות כדי לקדם את מטרתו של אדם ו/או לפגוע בזו של אחר, לעתים קרובות ללא התייחסות לאמת; הפעולה של הכנסת שקרים לעיתונות או לרדיו ולטלוויזיה כדי שכשאדם יועמד לדין הוא יימצא אשם; הפעולה של פגיעה בשמו הטוב של אדם באופן כוזב כדי שלא יקשיבו לו. (תועמלן הוא אדם או קבוצה שעושים תעמולה, יוצרים אותה או עוסקים בה.)

המסלול ה"לא חוקי" הוא קיצור דרך מסוכן ובזבוז זמן. בדרך כלל מתברר שלא משתלם לבצע מעשים לא חוקיים כדי להשיג "יתרונות" מדומיינים.

המדינה עם הממשלה שלה נוטה להיות מכונה חסרת מחשבה. היא קיימת ופועלת על פי חוקים ותקנוני חוק. היא בנויה להלוך בהפרת החוק באמצעים העומדים לרשותה. בתור שכזאת, היא יכולה להיות אויב שלא ניתן לפייסו,²⁴ נחושה בדעתה²⁵ בנושא של "מעשים לא חוקיים". השאלה אם דברים הם צודקים או מוטעים לא נחשבת מול החוקים ותקנוני החוק. רק החוקים נחשבים.

כשאתה מבין או מגלה שהסובבים אותך מבצעים "מעשים לא חוקיים", אתה צריך לעשות כמיטב יכולתך להרתיע אותם מכך. גם אם אתה עצמך לא משתתף במעשים אלה, אתה עלול לסבול בגלל זה. רואה-החשבון של החברה מזייף את הרישומים בספרים: בכל מהומה שנובעת מכך, החברה עלולה לפשוט רגל ואתה עלול לאבד את עבודתך. מקרים כאלה יכולים להשפיע בצורה משמעותית על הישרדותו של אדם.

כחבר בכל קבוצה שכפופה לחוקים, עודד את הפרסום המדויק של אותם חוקים כדי שיהיו ידועים. תמוך בכל מאמץ מדיני שהוא חוקי, שמצמצם, מבהיר ועורך בצורה מאורגנת את החוקים שחלים על אותה קבוצה. דבוק בעיקרון שלפיו כל בני האדם שווים בעיני החוק, עיקרון שבזמנו – בימיה הרודניים²⁶ של האצולה²⁷ – היה

24. שלא ניתן לפייסו: שלא ניתן להזיז אותו מעמדתו, להרגיע או לכצות אותו; לא מתפשר; שאינו מוותר.

25. נחושה בדעתה: לא מוותרת; לא מוכנה להישבר; מתעקשת; מסרבת לקבל כל דעה אחרת; לא נכנעת לשום דבר.

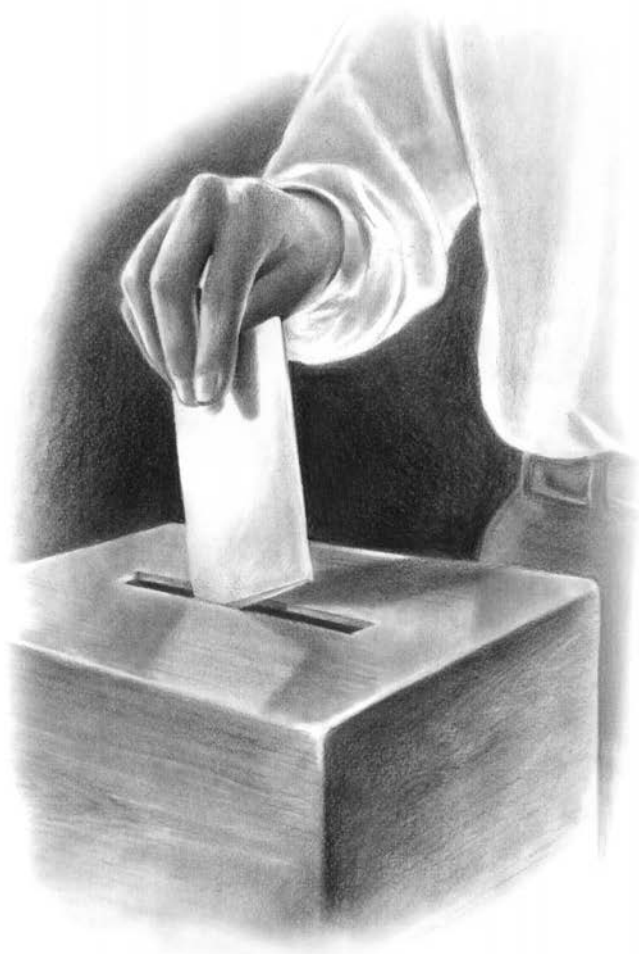
26. רודניים: שמשמשים בכוח אכזרי, לא צודק ואבסולוטי (מוחלט); מוחצים; מדכאים; נוקשים; מחמירים.

27. אצולה: שליטתם של מעטים בעלי זכויות-יתר, דרגות או עמדות מיוחדות; שלטון של מעטים מיוחסים שהם מעל החוק; קבוצה של אלה שעל פי ייחוס משפחתי או עמדה הם "מעל לכל האחרים" ושיכולים לחוקק או ליישם חוקים על אחרים, אבל לא רואים את עצמם כפופים לחוק.

אחד מביטויי הקדמה החברתית המשמעותיים ביותר בתולדות האדם ואסור לשכוח אותו.
דאג לכך שילדים ואנשים ידעו מה "חוקי" ומה "לא חוקי", ופרסם ברבים, אפילו רק בהזעפת פנים, שאינך רואה בעין יפה "מעשים לא חוקיים".
אלה שמבצעים אותם, אפילו כשהם "מצליחים להתחמק מעונש", עדיין נחלשים מול עוצמתה של המדינה.

הדרך אל האושר
לא כוללת את הפחד שמעשיך ייחשפו.

10. תמוך בממשלה שמיועדת לעם כולו ומנוהלת לחינו.

אנשים וקבוצות מרושעים וחסרי מצפון יכולים לתפוס בכוח את שלטון הממשלה ולהשתמש בו למטרותיהם האישיות.

ממשלה שמאורגנת ומנוהלת אך ורק למען יחידים וקבוצות שמעוניינים רק בטובתם האישית מקצרת את חייה של החברה. מצב זה מסכן את הישרדותו של כל אדם במדינה; הוא אפילו מסכן את אלה שמנסים לעשות את זה. ההיסטוריה מלאה במפללות של ממשלות מסוג זה.

התנגדות לממשלות כאלה בדרך כלל גוררת בעקבותיה רק אלימות נוספת.

אבל אדם יכול להשמיע את קולו ולהתריע כשניצול סמכויות לרעה באופן זה הוא נפוץ. לא צריך לתמוך באופן פעיל בממשלה כזאת; מבלי לעשות משהו לא חוקי, עדיין אפשר בסופו של דבר לתקן את המצב, פשוט על-ידי הפסקת שיתוף פעולה. אפילו בעת כתיבת הדברים האלה, קיימות בעולם כמה ממשלות שנכשלות רק משום שהאזרחים שלהן מבטאים את אי-הסכמתם השקטה דרך אי-שיתוף פעולה. ממשלות אלה עומדות בסכנה: כל צרה שפוקדת אותן בזמן לא טוב עלולה להפיל אותן. מצד שני, כשברור שממשלה עובדת קשה למען כל אזרחיה, ולא למען איזו קבוצה אינטרסנטית או רודן לא שפוי, צריך לתמוך בה ללא סייג.

קיים נושא שנקרא "ממשל". בבתי-הספר, מלמדים בעיקר "אזרחות" שהיא רק הדרך שבה מורכב הארגון הקיים. הנושא האמיתי, "ממשל", מופיע תחת כותרות שונות: כלכלה מדינית, פילוסופיה מדינית, עוצמה מדינית וכו'.

כל הנושא של "ממשל" ואיך למשול יכול להיות מאוד מדויק, כמעט כמו מדע טכני. אם מישו מעוניין בממשל טוב יותר, כזה שלא גורם לצרות, הוא צריך להציע שילמדו את הנושא בגילאים צעירים יותר בבתי-ספר; אפשר גם לקרוא על כך: זה לא נושא קשה במיוחד, אם אתה מבהיר את המילים המסובכות.

אחרי הכל, העם ומעצבי דעת הקהל שלו הם אלה שבדם ויזע נאבקים למען ארצם. ממשלה לא יכולה לדמם, היא אפילו לא יכולה לחייך: היא רק רעיון שיש לאנשים. האינדיבידואל הוא זה שחי – אתה.

קשה לנוע בדרך אל האושר
בצילה של רודנות מדכאת.
ידוע שממשלה מיטיבה,
שמתוכננת ופועלת למען כל העם,
מסירה את המכשולים מהדרך:
כשדבר כזה קורה, היא ראויה לתמיכה.

11. אל תכגע באדם בעל רצון²⁸ טוב.

ל

מרות התעקשותם של אנשים מרושעים שכל בני האדם הם מרושעים, קיימים הרבה גברים טובים וגם נשים. ייתכן שהתמזל מזלך והכרת כמה מהם.

למעשה, החברה פועלת בזכות גברים ונשים בעלי רצון טוב. עובדי ציבור, מעצבי דעת קהל, אלה במגזר הפרטי שעושים את עבודתם, הם ברובם אנשים בעלי רצון טוב. שאם לא כן, הם היו מפסיקים מזמן לכהן בתפקידם.

קל לתקוף אנשים כאלה: עצם העובדה שהם הוגנים מונע מהם לגונן על עצמם יותר מדי. ועם זאת, ההישרדות של רוב האנשים בחברה תלויה בהם.

הפושע האלים, התועמלן וכלי התקשורת רודפי הסנסציות נוטים להסיח את תשומת הלב של האדם מהעובדה הממשית והשגרתית שהחברה לא היתה פועלת בכלל אלמלא האנשים בעלי הרצון הטוב. למרות שהם שומרים על הרחוב, מדריכים את הילדים, מודדים את החום, מכבים את השריפות ואומרים דברים של טעם בקול רוגע, אדם נוטה להתעלם מהעובדה שאנשים בעלי רצון טוב הם אלה שמניעים את העולם ומאפשרים לאדם להמשיך לחיות על פני כדור הארץ.

עם זאת, אנשים אלה יכולים להיות מותקפים, ויש לתמוך בהם ולנקוט אמצעים חריפים כדי להגן עליהם

28. רצון: נטייה או גישה כלפי אחרים; לפי המקובל, "אדם בעל רצון טוב" פירושו אדם עם כוונות טובות כלפי אחרים והוא פועל במטרה לעזור להם.

ולשמור עליהם מפגיעה, כי ההישרדות שלך, של משפחתך
ושל ידידיך תלויה בהם.

הרבה יותר קל ללכת בדרך אל האושר
כשתומכים באנשים בעלי רצון טוב.

12. הגן²⁹ על סביבתך ושפר אותה.

12.1. הקפד על הופעה נאה.

יש אנשים שלפעמים לא עולה בדעתם – משום שהם לא חייבים להעביר את הזמן בהסתכלות על עצמם – שהם מהווים חלק מהנוף ומההופעה של אחרים. ויש כאלה שלא מודעים לכך שאחרים שופטים אותם על פי הופעתם.

בעוד שבגדים יכולים להיות יקרים, סבון ותכשירי הטיפוח האחרים אינם קשים כל-כך להשגה. לפעמים קשה לגלות את הטכניקות, אבל אפשר לפתח אותן. בחברות מסוימות, כשהן ברבריות או כשמצבן מתדרדר מאוד, הכיעור המופגן יכול אפילו להפוך לאופנה. זהו למעשה סימפטום של חוסר כבוד עצמי.

כשאדם עובד או מתעמל, הוא יכול להתלכלך מאוד. אבל זה לא שולל את הצורך להתנקות. כדוגמה לכך, ישנם פועלים אירופאים ואנגלים שמצליחים לשמור על סגנון הופעה אפילו כשהם עובדים. אפשר להבחין שכמה מהספורטאים הטובים יותר נראים טוב למרות שהם שטופי זיעה.

לסביבה שהושחתה על-ידי אנשים מרושלים יכולה להיות השפעה מדכאת קלה על המורל³⁰ של האדם.

29. הגן: מנע את הפגיעה (במשהו או במישהו).

30. מורל: הגישה המנטלית והרגשית של אדם או קבוצה; תחושה של רווחה (מצב כללי טוב, נוחיות ויצירתיות); נכונות להמשיך עם משהו; תחושה של מטרה משותפת.

עודד את הסובבים אותך להיראות טוב בכך שתחמיא להם כשהם נראים טוב, או אפילו תעזור להם בעדינות לפתור את בעיותיהם כשהם לא נראים טוב. זה עשוי לשפר את הערכתם העצמית וגם את המורל שלהם.

12-2. **T** אג לאיזור שלך.

כשאנשים הורסים את רכושם ואת איזורם, זה יכול לגלוש לאיזורך.

כשנראה שאנשים לא מסוגלים לדאוג לחפצים ולמקומות שלהם, זה סימפטום לכך שהם מרגישים שהם לא באמת שייכים לשם ושהחפצים שלהם לא באמת שייכים להם. החפצים ש"ניתנו" להם בצעירותם הגיעו עם יותר מדי אזהרות והגבלות שהוצמדו אליהם, או שהם נלקחו מהם על-ידי אחיהם, אחיותיהם או הוריהם. וקרוב לוודאי שהם לא הרגישו רצויים.

הדברים שברשותם, החדרים ומקומות העבודה, כלי הרכב של אנשים כאלה מכריזים על כך שהם לא באמת רכשו של משהו. גרוע מכך, לעתים אפשר לראות מעין זעם כלפי רכוש. וְנָדְלִיזִם³¹ הוא ביטוי לכך: הבית או המכונית "שלא שייכים לאף אחד" נהרסים עד מהרה. אלה שבונים שיכונים עבור אנשים דְּלִי אמצעים ומנסים לתחזק אותם, עומדים לעתים קרובות חסרי אונים מול הקצב המהיר שבו הם נהרסים. העניים, על פי הגדרה, מחזיקים בבעלותם מעט רכוש או שאין להם כלום. כשמטרידים אותם בדרכים שונות, הם מתחילים גם להרגיש שהם לא שייכים.

אבל עשירים או עניים, האנשים שמסיבה כלשהי לא דואגים לרכושם ולמקומותיהם יכולים לגרום אי-סדר לסובבים אותם. אני בטוח שתוכל לחשוב על דוגמאות כאלה.

31. וְנָדְלִיזִם: הרס מרושע וזדוני של רכוש ציבורי או פרטי, במיוחד של כל דבר יפה או אומנותי.

שאל אנשים כאלה מה באמת שייך להם בחיים ואם הם באמת שייכים למקום שבו הם נמצאים ותקבל כמה תשובות מפתיעות. ואתה גם תעזור להם במידה רבה. אפשר ללמד את מיומנות הארגון של רכוש ושל מקומות. זה יכול להיראות למישהו כרעיון חדש שלאחר שלוקחים פריט מסוים ומשתמשים בו, צריך להחזיר אותו למקומו כדי שאפשר יהיה למצוא אותו שוב: יש אנשים שמבזבזים מחצית מזמנם רק בחיפוש אחר חפצים. זמן קצר שיוקדש להתארגנות יכול לשאת פרי ולהביא לקצב עבודה מוגבר: זה לא בזבז זמן כפי שאנשים חושבים.

כדי להגן על רכושך ועל המקומות שלך, דאג לכך שאחרים ידאגו לשלהם.

12-3. עזור לדאוג לכדור הארץ.

הרעיון שלאדם יש חלק בכדור הארץ ושהוא יכול וצריך לעזור לדאוג לו עשוי להיראות נשגב מאוד, ובעיני אחדים ממש לא מציאותי. אבל כיום מה שקורה בצדו השני של כדור הארץ, אפילו במרחק רב מאוד, יכול להשפיע על מה שקורה בביתך.

תגליות שהגיעו בזמן האחרון מגששות שנשלחו לכוכב נוגה הראו שהעולם שלנו יכול להתדרדר עד לנקודה שבה לא יוכלו יותר להתקיים עליו חיים. וייתכן שזה יוכל לקרות עוד בתקופת החיים הזאת.

עקור יערות רבים מדי, זהם נהרות וימים רבים מדי, פגע באטמוספירה, וזה יהיה סופנו. הטמפרטורה של פני השטח יכולה לעלות לדרגת חום לוחט, הגשם יכול להפוך לחומצה גופרתית. כל היצורים החיים יכולים למות.

מישהו יכול לשאול "אפילו אם זה היה נכון, מה אני יכול לעשות בקשר לזה?" ובכן, אפילו אם רק היית מזעיף פנים כשאנשים עשו דברים שיכולים להרוס את כדור הארץ, היית עושה משהו בקשר לזה. אפילו אם רק

האמנת שזה פשוט לא דבר טוב להרוס את כדור הארץ והיית מציין את הדעה הזו, עשית משהו.

הדאגה לכדור הארץ מתחילה בחזית ביתך. היא ממשיכה לאורך הדרך המובילה לבית-הספר או לעבודה. היא כוללת מקומות כמו אתרי הפיקניק והנופש. האשפה שמזהמת את פני השטח ואת מקורות המים, שדות הקוצים שמזמינים שריפות, אלה דברים שלא צריך לתרום להם, וברגעי הפנאי אפשר לעשות משהו בקשר אליהם. נטיעת עץ נראית אולי די שולית, אבל זה עדיין משהו.

בכמה מדינות, הקשישים, המובטלים לא יושבים בחוסר מעש ומתפרקים לחתיכות: נעזרים בהם כדי לטפל בגינות, בפארקים וביערות, לאסוף את הפסולת ולהוסיף קצת יופי לעולם. אין מחסור במשאבים לטיפול בכדור הארץ. בדרך כלל מתעלמים מהם. אפשר לראות שיגדוד האזרחים לשימור הסביבה' בארה"ב, שאורגן בשנות ה-30 של המאה ה-20 כדי לקלוט אליו את כוחות הנוער והקצינים המובטלים, היה אחד הפרוייקטים הבודדים, אם לא היחיד באותה תקופת שפל, שהכניס למדינה הון הרבה יותר גדול מההוצאות. הפרוייקט ייער מחדש שטחים נרחבים ועשה דברים אחרים בעלי ערך שטיפלו בחלק האמריקני של כדור הארץ. רואים שהגדוד הזה כבר לא קיים יותר. המעט שאדם יכול לעשות הוא להביע את דעתו שפרוייקטים מהסוג הזה הם כדאיים, ולתמוך במעצבי דעת קהל ובארגונים שעוסקים בפעילות סביבתית.

אין מחסור בטכנולוגיה. אבל הטכנולוגיה והיישום שלה עולים כסף. אפשר להשיג כסף כשפועלים לפי קווי מדיניות כלכליים נבונים, קווי מדיניות שלא מענישים את כולם. קווי מדיניות כאלה קיימים.

יש דברים רבים שאדם יכול לעשות כדי לעזור לדאוג לכדור הארץ. הוא מתחיל עם הרעיון שצריך לעשות את זה. לאחר מכן הוא משכנע אחרים שהם צריכים לעשות את זה.

האדם התקדם לנקודה שבה יש לו את הפוטנציאל
להרוס את כדור הארץ. חייבים לקדם אותו הלאה אל
היכולת ואל הפעולות להצלתו.

אחרי הכל, זאת הקרקע שעליה אנחנו עומדים.

אם אחרים לא יעזרו להגן על הסביבה ולשפר אותה,
לא תוכל להיות לדרך אל האושר תשתית
שעליה אפשר יהיה בכלל לנוע.

13. אל תגנוב.

כש'אדם לא מכבד את הבעלות על דברים, נכסיו ורכושו נמצאים בסכנה.

אדם, שמסיבה זו או אחרת לא היה מסוגל לצבור רכוש ביושר, יכול להעמיד פנים שממילא שום דבר לא שייך לאף אחד. אבל אל תנסה לגנוב את נעליו!

גנב זורע בסביבה תעלומות: מה קרה לדבר הזה, מה קרה לדבר אחר? גנב גורם צרות הרבה יותר גדולות מערכם של החפצים שנגנבו.

כשהם חשופים לפרסומות על מוצרים שכדאי לרכוש, קרועים בגלל אי-יכולתם לעשות משהו שיהיה בעל ערך מספיק כדי לרכוש נכסים, או כשהם פשוט מונעים על-ידי דחף, אלה שגונבים מדמיינים שהם רוכשים משהו בעל ערך במחיר נמוך. אבל זאת הבעיה: המחיר. המחיר האמיתי שהגנב משלם הוא מעל למשוער. גדולי השודדים בהיסטוריה שילמו תמורת שללם כשהם מעבירים את חייהם במקומות מסתור עלובים ובבתי-כלא, כשרק לעתים רחוקות הם נהנים מרגעים של "החיים היפים". שום כמות של דברי ערך גנובים לא תפצה על גורל נורא שכזה.

חפצים גנובים מאבדים מערכם במידה רבה: צריך להחביא אותם והם תמיד מהווים איום לחירות עצמה. אפילו במדינות קומוניסטיות הגנב נשלח לכלא.

כש'אדם גונב חפצים הוא למעשה מודה שאין לו מספיק יכולת להשיגם ביושר. או שיש לו נטייה לאי-שפיות. שאל גנב באיזה מהשניים מדובר: זה יהיה אחד מהשניים.

אי אפשר לנוע בדרך אל האושר
עם סחורה גנובה.

14. הייה ראוי לאִסוּן.

א

אדם נמצא בסכנה, אלא אם כן הוא יכול לבטוח באמינותם של אלה הסובבים אותו. כאשר אלה שהוא סומך עליהם מאכזבים אותו, חיינו יכולים להיות חסרי סדר, ואפילו הישרדותו יכולה להיות בסכנה.

אָמון הדדי הוא אבן היסוד היציבה ביותר ביחסי אנוש. בלעדיו, כל המבנה קורס.

מהימנות היא נכס שזוכה להערכה רבה. כשאדם הוא מהימן, הוא נחשב לבעל ערך. כשהוא כבר לא מהימן יותר, אפשר להחשיב אותו לחסר ערך.

אדם צריך לגרום לאחרים סביבו להוכיח מהימנות ולזכות בה. ערכם יעלה במידה רבה בעיני עצמם ולפיכך בעיני אחרים.

1-14. עמוד במילתך לאחר שנתת אותה.

כשאדם נותן הבטחה או התחייבות או מצהיר בשבועה על כוונתו, הוא חייב לקיים את מילתו. אם הוא אומר שהוא מתכוון לעשות משהו, הוא צריך לעשות אותו. אם הוא אומר שהוא לא מתכוון לעשות משהו, הוא צריך לא לעשות אותו.

ההערכה שיש לאדם כלפי אחר מבוססת, במידה לא קטנה, על השאלה אם אותו אדם עומד במילתו או לא. לדוגמה, אפילו הורים יופתעו להיווכח עד כמה ערכם ירד בעיני ילדיהם כשהם לא מקיימים הבטחה.

אנשים שעומדים במילתם זוכים לאמון ולהערכה. לאנשים שלא עושים את זה מתייחסים כמו לזבל.

אלה שלעתים קרובות מפרים את הבטחתם, לא מקבלים אף פעם הזדמנות נוספת.

אדם שלא עומד במילתו יכול מהר מאוד למצוא את עצמו מסובך ולכוד בכל מיני "התחייבויות" ו"הגבלות" ואפילו יכול למצוא את עצמו מנותק מיחסים תקינים עם אחרים. אין נידוי עצמי גדול יותר של אדם מחבריו מאשר לא לקיים הבטחות לאחר שניתנו.

לעולם אל תרשה לאדם אחר לתת את מילתו מתוך קלות דעת. עמוד על כך שכשמישהו נותן הבטחה, הוא חייב לקיים אותה. חייו של אדם יכולים להשתבש מאוד כשהוא מנסה להתחבר עם אנשים שלא מקיימים את הבטחותיהם. זה לא עניין שולי.

הרבה הרבה יותר קל
ללכת בדרך אל האושר
עם אנשים שאפשר לבטוח בהם.

15. מלא את התחייבויותיך.³²

באופן בלתי נמנע, אדם מביא על עצמו התחייבויות במהלך חייו. זאת עובדה שאדם נולד עם התחייבויות מסוימות, ומשם והלאה הן נוטות להצטבר. זה לא רעיון חדש או מוזר שאדם חב להוריו את הבאתו לעולם ואת גידולו. לזכותם של הורים ייאמר שהם לא דוחפים את הרעיון הזה יותר מדי. אבל אף על פי כן, זאת מחויבות: אפילו הילד מרגיש אותה. במהלך חייו הוא צובר התחייבויות נוספות – כלפי אנשים אחרים, חברים, החברה ואפילו כלפי העולם.

כשלא מאפשרים לאדם למלא או לפרוע את התחייבויותיו, זה גורם לו נזק גדול מאוד. חלק גדול מ"מרד הילדות" נובע מסירובם של אחרים לקבל מתינוק או מילד או מנער את ה"מטבעות" היחידים שיש לו, שבעזרתם הוא יכול לפרוק מעליו את "נטל המחויבות": חיוביו של התינוק, מאמציו המגומגמים של הילד לעזור, עצות שהנער מעלה או רק ההשתדלות להיות בן טוב או בת טובה חולפים בדרך כלל מבלי שישימו לב אליהם ומבלי שיקבלו אותם; הם יכולים להיות מכוונים שלא כהלכה, לעתים קרובות מתוכננים שלא כהלכה; הם דועכים במהירות. כשהמאמצים האלה לא פורקים את הנטל העצום של החוב, אפשר להחליפם במנגנונים שונים או ברציונליזציה: "אף אחד בעצם לא חייב שום דבר לאף אחד", "זה הגיע לי מלכתחילה", "לא ביקשתי להיוולד", "הורי או האפוטרופוסים שלי הם לא טובים",

32. התחייבויות: המצב או העובדה שמישהו חב לאחר עבור קבלת שירות מיוחד או טובה מיוחדת; חובה, חוזה, הבטחה או כל דרישה חברתית, מוסרית או חוקית אחרת, שמחייבת אדם לפעול בדרך מסוימת או להימנע ממנה; התחושה של להיות חייב למישהו אחר.

ו"ממילא אין טעם לחיים", אם לציין אחדים. ועם זאת, ההתחייבויות ממשיכות להצטבר.

"נטל המחויבות" עלול להיות קשה מנשוא אם האדם לא מוצא שום דרך לפרוק אותו. זה עלול לגרום לכל מיני הפרעות בתחום האישי או החברתי. כשאי אפשר לפרוק אותו, האנשים שחייבים להם מוצאים את עצמם, לעתים קרובות בלא יודעין, כמטרות לתגובות הכי לא צפויות. כשאדם מוצא את עצמו בדילמה של חובות והתחייבויות שהוא לא פרע, אפשר לעזור לו בכך שפשוט עוברים איתו על כל ההתחייבויות – מוסריות, חברתיות וכספיות – שהוא הביא על עצמו ולא עמד בהן, ומוצאים דרך כלשהי לפרוע את כל ההתחייבויות שהוא מרגיש שהוא עדיין חייב.

צריך לקבל את מאמצייהם של ילד או של מבוגר למלא התחייבויות לא כספיות שהם מרגישים שאולי הם חייבים: צריך לעזור להם למצוא פתרון שיתקבל על דעת כל הצדדים לפירעון ההתחייבויות הכספיות. הרתע את האדם מלצבור התחייבויות רבות יותר ממה שהוא מסוגל לפרוע או להחזיר בפועל.

הדרך אל האושר היא מסע מפרך
כשהאדם כורע תחת נטל ההתחייבויות
שחייבים לו או שהוא לא פרע.

16. הייה חרוץ.³³

ע

בודהה היא לא תמיד מהנה.

אבל יש רק מעטים שהם אומללים יותר מאלה שמנהלים אורח חיים חסר תכלית, עצל ומשועמם: ילדים פונים באומללות לאימם כשאין להם מה לעשות; רפיון רוחם של המובטלים, גם כשהם מקבלים "קצבת סעד"³⁴ או "דמי אבטלה"³⁵, ידוע ברבים; האדם שיצא לגמלאות, שלא נותר לו יותר שום דבר להגשים בחיים, נפטר בגלל חוסר פעילות, כפי שמראות הסטטיסטיקות. אפילו התייר, המתפתה להיענות להזמנה של סוכנות נסיעות לצאת לנופש, ממרר את חייו של מדריך התיירים אם הוא לא מעסיק אותו בפעילות כלשהי. אפשר להקל על הצער עצמו פשוט על-ידי התעסקות במשהו.

המורל מרקיע שחקים באמצעות הישגים. למעשה, אפשר להוכיח שתפוקה³⁶ היא הבסיס למורל. אנשים לא חרוצים מפילים את עומס העבודה על הסובבים אותם. הם נוטים להיות לנטל על זולתם. קשה להסתדר עם אנשים בטלנים. חוץ מהעובדה שהם משרים דיכאון, הם גם יכולים להיות קצת מסוכנים. תשובה מעשית תהיה לשכנע אנשים כאלה להחליט על פעילות כלשהי ולדאוג לכך שהם יתעסקו בה. מתברר

33. חרוץ: ניגש לעבודה או ללימודים במרץ; מבצע דברים באופן פעיל ותכליתי; ההפך מעצלן ובטלן שלא מצליח לבצע כלום.

34. קצבת סעד: סחורות או כסף שמשרד ממשלתי נותן לאנשים משום היותם נזקקים או עניים.

35. דמי אבטלה: התייחסות לקצבת סעד.

36. תפוקה: הפעולה של השלמת הביצוע של משהו; סיום משימה, פרוייקט או יעד שהם שימושיים או בעלי ערך או שפשוט ראוי לעשותם או כדאי שיהיה אותם.

שהתועלת שתישאר לאורך הזמן הממושך ביותר תצמח
מעבודה שמובילה לתפוקה ממשית.

הדרך אל האושר היא דרך המלך
כשהיא כוללת חריצות שמובילה לתפוקה ממשית.

17. הייה

חיומן.³⁷

בעידן של ציוד מורכב ושל מכוונות וכלי רכב מהירים מאוד, הישרדותו של אדם, ההישרדות של בני משפחתו ושל חבריו תלויה במידה לא קטנה במיומנות הכללית של אחרים.

בעסקים, במדעי הטבע, במדעי הרוח ובממשלה, חוסר מיומנות³⁸ יכול לאיים על החיים ועל העתיד של המיעוט או של הרוב.

אני בטוח שתוכל לחשוב על דוגמאות רבות של הדברים האלה.

לאדם היה תמיד דחף לשלוט בגורלו. אמונות תפלות, ריצוי האלים הנכונים וריקודי פולחן לפני היציאה לציד יכולים להיחשב למאמצים לשלוט בגורל, ולא משנה עד כמה הם היו קלושים או לא מוצלחים.

רק אחרי שהאדם למד לחשוב, להעריך ידע וליישם אותו במיומנות, הוא החל לשלוט בסביבתו. ייתכן ש"מתת אלוהים" האמיתית היתה האפשרות להיות מיומן.

האדם מכבד כישרון ויכולת בעיסוקים ובפעילויות היומיומיים. הוא כמעט סוגד להם כשהם אצל הגיבור או הספורטאי.

המבחן של מיומנות אמיתית הוא התוצאה הסופית. האדם שורד במידה שבה הוא מיומן. במידה שבה הוא חסר מיומנות הוא נכחד.

עודד את רכישת המיומנות בכל עיסוק בעל ערך. שבח את המיומנות ותגמל אותה בכל פעם שאתה נתקל בה.

37. מיומן: מסוגל לבצע היטב את אותם דברים שהוא עושה; בעל יכולת; מוכשר בעשיית הדברים שהוא עושה; מסוגל לעמוד בדרישות של פעילותו.

38. חוסר מיומנות: היעדר ידע, הכשרה, מיומנות או יכולת מספקים; נטייה לעשות טעויות או שגיאות גדולות; שלומיאליות.

דְרוֹשׁ סְטֵנְדֵרְטִים גְבוּהִים שֶׁל בִּיצוּעַ. הַמִּבְחֵן שֶׁל חֲבֵרָה
הוּא אִם אַתָּה, מִשְׁפַּחְתְּךָ וְחִבְרִיךָ יְכוּלִים לַחְיוֹת בַּה
בִּיטָחוֹן.

מִרְכִּיבֵי הַמִּיוֹמְנוֹת כּוֹלָלִים הַתְּבוֹנְנוֹת, לַמִּידָה וְתִרְגוּל.

17-1. הַתְּבוֹנָן.

רְאֵה אֶת מָה שְׂאֵתָה רּוֹאֵה, לֹא אֶת מָה שְׂמִישֵׁהוּ אוֹמֵר
לְךָ שְׂאֵתָה רּוֹאֵה.

מָה שְׂאֵתָה מִבְּחִין בּוֹ הוּא מָה שְׂאֵתָה מִבְּחִין בּוֹ. הַתְּבוֹנָן
בְּדַבְרִים, בַּחַיִּים וּבְאַנְשִׁים אֲחֵרִים בְּצוּרָה יְשִׁירָה, לֹא דֶרֶךְ
אִיזְשֵׁהוּ עֶרְפֵּל שֶׁל דַּעוֹת קְדוּמוֹת, דֶּרֶךְ מִסַּךְ שֶׁל פֶּחַד אוֹ
דֶּרֶךְ הַפְּרִשְׁנוֹת שֶׁל מִישֵׁהוּ אַחֵר.

בְּמִקּוֹם לְהִתְנוּכַח עִם אֲחֵרִים, גֵּרוֹם לָהֶם לְהַתְּבוֹנָן.
אִפְשָׁר לְהַפְרִיךְ אֶת הַשְּׁקָרִים הַבוּטִים בְּיוֹתֵר, לַחֲשׂוֹף
אֶת הָעֲמָדוֹת הַפְּנִים הַגְּדוּלוֹת בְּיוֹתֵר, לַפְּתוֹר אֶת הַחִידוֹת
הַמּוֹרְכָבוֹת בְּיוֹתֵר, וְהַתְּגִלּוֹת הַמַּדְהִימוֹת בְּיוֹתֵר יְכוּלוֹת
לְהִתְרַחֵשׁ אִם פְּשׁוּט תִּתְעַקֵּשׁ בַּעֲדֵינוֹת שְׂמִישֵׁהוּ יִתְבוֹנָן.

כְּשֶׁנֶּרְאָה לְמִישֵׁהוּ שֶׁהַדְּבָרִים כָּל-כֵּךְ מִבְּלָבָלִים וְקָשִׁים
שְׁזֵה כְּמַעַט בְּלִתִּי נִסְבֵּל, כְּשֶׁהוּא מֵאֲבֵד אֶת עֲשֵׁתוֹנוֹתָיו,
עֶזְרוֹ לוֹ פְּשׁוּט לַעֲשׂוֹת צַעַד לְאַחֹר וּלְהַתְּבוֹנָן.

כֹּאשֶׁר הוּא רּוֹאֵה אֶת הַדָּבָר, זֶה בְּדֶרֶךְ כָּלל הוֹפֵךְ לִהְיוֹת
מְאוּד בְּרוּר לוֹ. הוּא יְכוּל לְהַמְשִׁיךְ וּלְטַפֵּל בְּדַבְרִים. אֲבֵל
אִם הוּא לֹא רּוֹאֵה אֶת זֶה בַּעֲצָמוֹ, לֹא מִבְּחִין בְּכֵךְ בַּעֲצָמוֹ,
זֶה יְכוּל לִהְיוֹת מִמָּשִׁי עֵבֹרוֹ בְּמִידָה מַעֲטָה, וְכָל הַהֲנַחִיוֹת
וְהַהוֹרָאוֹת וְהָעֲנִישָׁה בַּעוֹלָם לֹא יִפְתְּרוּ אֶת הָעֶרְפֹּל שֶׁהוּא
מִרְגִּישׁ.

אָדָם יְכוּל לְהַצְבִּיעַ עַל הַכִּיּוֹן שְׂאֵלָיו צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל
וּלְהַצִּיעַ לְאַנְשִׁים שְׂאֵכֵן יִסְתַּכְּלוּ: הַסִּקָּת הַמִּסְקָנוֹת תְּלוּיָה
בָּהֶם.

יֵלֵד אוֹ מִבּוּגֵר רּוֹאִים אֶת מָה שֶׁהֵם עֲצָמָם רּוֹאִים וְזֹאת
הַמְצִיאוֹת עֵבֹרָם.

מיומנות אמיתית מבוססת על יכולתו של אדם להתבונן. כשהיא הופכת למציאות, רק אז האדם יוכל להיות מוכשר ובטוח.

2-17. לְמַד.

האם אי פעם קרה שלמישהו היו נתונים כוזבים עליך?
האם זה גרם לך צרות?
זה יכול לתת לך מושג כלשהו לגבי השמות שנתונים כוזבים יכולים לעשות.
ייתכן שגם לך יש כמה נתונים כוזבים על מישהו אחר.

הפרדת השקר מהאמת מביאה להבנה.
קיימים בסביבה הרבה נתונים כוזבים. אנשים בעלי כוונות זדון מייצרים אותם כדי לשרת את מטרותיהם האישיות. כמה מהנתונים האלה נובעים פשוט מבורות מוחלטת לגבי העובדות. הם יכולים לחסום את קבלתם של נתונים נכונים.

תהליך הלמידה העיקרי מורכב מבדיקת הנתונים שעומדים לרשותנו, בחירת הנתונים הנכונים והפרדתם מהכוזבים, בחירת הנתונים החשובים והפרדתם מאלה שלא חשובים, וכך להגיע למסקנות שהאדם יכול ליישם. כשהוא עושה את זה, הוא בהחלט בדרך להיות מיומן.
המבחן של כל "אמת" הוא האם היא נכונה עבורך.
אם, לאחר שקיבלת את כל הנתונים והבהרת בהם את כל המילים שאינך מבין ובחנת את המצב, זה עדיין לא נראה לך נכון, סימן שזה לא נכון ככל שזה נוגע אליך. דחה את זה. ואם תרצה, המשך עם זה הלאה ותחליט מהי האמת עבורך. אחרי הכל, אתה זה שתצטרך להשתמש או לא להשתמש בזה, לחשוב או לא לחשוב עם זה. אם אדם מקבל בצורה עיוורת "עובדות" או "אמיתות" רק בגלל שאמרו לו שהוא חייב, "עובדות" ו"אמיתות"

שלא נראות לו נכונות, או שהן אפילו כוזבות, התוצאה הסופית עלולה להיות מצערת. זאת הסמטה שמובילה לפח האשפה של חוסר מיומנות.

חלק אחר של למידה כרוך בכך שהאדם פשוט יחרות דברים בזיכרון – כמו האיות של מילים, טבלאות ונוסחאות מתמטיות, הסדר שלפיו צריך ללחוץ על הכפתורים. אבל גם בלמידה פשוטה בעל-פה צריך לדעת למה נועד החומר ואיך ומתי להשתמש בו.

תהליך הלמידה הוא לא סתם צבירת נתונים על גבי נתונים. זה תהליך שבו רוכשים הבנות חדשות ודרכים טובות יותר לעשות דברים.

אלה שמצליחים בחיים אף פעם לא באמת מפסיקים ללמוד ולרכוש ידע. המהנדס המיומן דואג להישאר מעודכן לגבי שיטות חדשות; הספורטאי הטוב עוקב בהתמדה אחרי התקדמות ענף הספורט שלו; כל מקצוען שומר בהישג יד את הטקסטים שלו ונעזר בהם.

הדגם החדש של מקציף הביצים או של מכונת הכביסה, או המכונית מהדגם האחרון, כל אלה דורשים לימוד מסוים לפני שניתן יהיה להפעיל אותם במיומנות. כשאנשים לא עושים את זה, קורות תאונות במטבח ומתחולל מרחץ דמים בכבישים המהירים.

אדם שחושב שכבר אין לו עוד מה ללמוד בחיים, הוא אדם יהיר מאוד. אדם שלא מסוגל להשתחרר מהדעות הקדומות ומהנתונים הכוזבים שלו, ולהחליף אותם בעובדות ובאמיתות שיכולות לסייע לחייו ולחיהם של כל האחרים בצורה הולמת יותר, הוא אדם עיוור עד כדי סכנה.

קיימות דרכים ללמוד כדי שאדם באמת ירכוש ידע ויוכל להשתמש במה שהוא לומד. בקצרה, הדרך הזו מורכבת ממורה ו/או מספרי לימוד שיודעים על מה הם מדברים; מהבהרת כל מילה שהאדם לא לגמרי מבין; מבדיקת מקורות אחרים ו/או מקום ההתרחשות של העניין; ממצאת הנתונים הכוזבים שייתכן שכבר יש לאדם: מניפוי והפרדה של השקר מהאמת לפי מה שנכון

עבורך עכשיו. התוצאה הסופית תהיה ודאות ומיומנות פוטנציאלית. למעשה, זאת יכולה להיות חוויה מרעננת ומתגמלת. זה דומה לטיפול במעלה הר בוגדני דרך שיחים קוצניים אבל לבסוף מגיעים לפסגה כשמסביב נפרש מראה חדש של העולם הרחב כולו.

כדי שתרבות תשרוד, היא חייבת לטפח בבתי-הספר שלה את הרגלי הלמידה ואת יכולות הלמידה. בית-ספר הוא לא מקום שבו שמים את הילדים כדי שלא יסתובבו בין הרגליים במשך היום. הדבר הזה יהיה יותר מדי יקר רק למטרה הזאת. זה לא מקום שבו מייצרים תוכים. בית-הספר הוא המקום שבו הילד צריך ללמוד איך ללמוד והמקום שבו אפשר להכין את הילדים להתמודד עם המציאות, ללמוד איך לטפל בה במיומנות ולהכין אותם לקחת את הפיקוד על עולם המחר, העולם שבו המבוגרים של היום יהיו בגיל העמידה או בגיל הזקנה. הפושע המועד מעולם לא למד איך ללמוד. פעם אחר פעם בתי-המשפט מבקשים ללמד אותו שאם הוא יבצע את הפשע פעם נוספת הוא יחזור לכלא: רוב הפושעים מבצעים שוב את אותו הפשע וחוזרים לכלא. למעשה, יותר ויותר חוקים נחקקים בגלל פושעים: האזרח ההגון הוא זה שמציית לחוקים; הפושעים, על פי הגדרה, לא עושים את זה: פושעים לא יכולים ללמוד. כל ההוראות, ההנחיות, העונשים והכפייה לא יפעלו על אדם שלא יודע איך ללמוד ולא יכול ללמוד.

הדבר שמאפיין ממשלה שהפכה לפושעת – כפי שכבר קרה בהיסטוריה – הוא שמנהיגיה לא יכולים ללמוד: כל התיעוד של העבר והשכל הישר ילמדו אותם שבעקבות דיכוי יבוא אסון; עם זאת, היה צורך במהפכה אלימה כדי לטפל בהם או במלחמת-עולם שנייה כדי להיפטר מאחד כמו היטלר, ואלה היו אירועים מצערים מאוד לאנושות. האנשים האלה לא למדו. הם מצאו סיפוק בנתונים כוזבים. הם סירבו לקבל את כל הראיות והאמת. היה צורך להביס אותם.

הבלתי שפויים לא יכולים ללמוד. הם מונעים על-ידי כוונות זדון סמויות או שהם מובסים עד שהם לא יכולים לחשוב בהיגיון, ולכן עובדות, אמת ומציאות הן הרבה מעבר להבנתם. הם ההתגלמות של נתונים כוזבים. הם לא מוכנים או לא יכולים באמת לקלוט או ללמוד.

הרבה מאוד בעיות אישיות וחברתיות מתעוררות מאי-היכולת ללמוד או מהסירוב ללמוד.

חייהם של כמה מאלה שסביבך ירדו מהפסים כי הם לא יודעים איך ללמוד, כי הם לא לומדים. אתה בוודאי יכול לחשוב על כמה דוגמאות.

אם אדם לא יכול להביא את אלה שסביבו ללמוד ולרכוש ידע, העבודה שלו יכולה להיעשות הרבה יותר קשה ואפילו עמוסה מדי ופוטנציאל ההישרדות שלו יכול להצטמצם במידה רבה.

אפשר לעזור לאחרים ללמוד ולרכוש ידע, אפילו רק בכך ששמים בהישג ידם את הנתונים הדרושים להם. אפשר לעזור פשוט על-ידי הכרה במה שהם למדו. אפשר לסייע, גם אם רק בהבעת הערכה לכל שיפור במיומנות שנראה לעין. אם רוצים, אפשר לעשות יותר מזה: אפשר לסייע לאדם אחר בכך שעוזרים לו – בלי ויכוחים – להפריד נתונים כוזבים, בכך שעוזרים לו למצוא ולהבהיר מילים שהוא לא הבין, בכך שעוזרים לו למצוא את הסיבות לכך שהוא לא לומד ורוכש ידע ולטפל בהן.

מאחר שהחיים הם במידה רבה ניסוי וטעייה, במקום להעניש מישהו שעשה שגיאה, גלה איך קרה שנעשתה שגיאה וראה אם האדם הזה יכול ללמוד מזה משהו.

מדי פעם ייתכן שתפתיע את עצמך כשתפתור את התסבוכות בחייו של אדם אחר רק בכך שתגרום לו ללמוד ולרכוש ידע. אני בטוח שאתה יכול לחשוב על דרכים רבות. ואני חושב שתגלה שהדרכים העדינות יותר פועלות בצורה הטובה ביותר. העולם כבר די אלים כלפי אנשים שלא יכולים ללמוד.

הלימוד נושא פרי כשמיישמים אותו. אפשר, כמובן, לשאוף לחוכמה לשם החוכמה עצמה: יש בזה אפילו יופי מסוים. אבל, למען האמת, אדם אף פעם לא באמת יודע אם הוא חכם או לא עד שהוא רואה את תוצאות הדבר שהוא מנסה ליישם.

כל פעילות, מיומנות או מקצוע, חפירת תעלות, משפטים, הנדסה, בישול או כל דבר אחר, ולא משנה עד כמה טוב למדו אותם, עומדים לבסוף במבחן האמיתי: האם אתה יכול לעשות את זה? והעשייה הזאת דורשת תרגול.

פעלולנים בסרטי קולנוע שלא מתרגלים תחילה, נפצעים. וכך גם עקרות-בית.

בטיחות היא לא נושא פופולארי כל-כך. משום שהיא בדרך כלל מלווה ב"היזהר", וב"האט את הקצב", אנשים יכולים להרגיש ששמים עליהם הגבלות. אבל קיימת גישה אחרת: אם אדם באמת מתורגל, הוא מוכשר ומיומן בצורה כזאת שהוא לא צריך "להיזהר" או "להאט את הקצב". תנועה בטוחה במהירות גבוהה מתאפשרת רק באמצעות תרגול.

אדם חייב להעלות את רמת כישרונו ומיומנותו כדי להתאים אותה לקצב המהיר של התקופה שבה הוא חי. וזה נעשה באמצעות תרגול.

אדם יכול לאמן את עיניו, את גופו, את ידיו ואת רגליו עד שבאמצעות תרגול הם כאילו "לומדים לדעת". הוא כבר לא צריך "לחשוב" כדי להפעיל את התנור או להחנות את המכונית: הוא פשוט עושה את זה. בכל פעילות, חלק די גדול ממה שנחשב ל"כישרון" הוא למעשה רק תרגול.

39. תרגול: בצע משהו שוב ושוב כדי להשיג מיומנות או ללטש אותה.

אם אדם לא מתכנן כל תנועה שהוא מבצע כדי לעשות משהו ולאחר מכן לא עושה אותה שוב ושוב עד שהוא יכול לבצע אותה אפילו בלי לחשוב עליה ולבצע אותה במהירות ובדייקנות, הוא יכול להכשיר את הקרקע לתאונות.

סטטיסטיקות נוטות להוכיח שהאנשים הכי פחות מתורגלים עוברים הכי הרבה תאונות.

אותו עיקרון חל על אומנויות ומקצועות שבהם משתמשים בעיקר בראש. עורך-הדין שלא תרגל שוב ושוב ושוב את הליכי בית-המשפט לא למד אולי לשנות מהר מספיק את מהלכי החשיבה שלו כדי להגיב נגד תפניות חדשות בתיק המשפטי והוא יפסיד בו. סוכן מניות חדש ולא מתורגל יכול להפסיד הון בתוך דקות. סוכן מכירות "ירוק" שלא עשה חזרות על מכירה יכול לגווע ברעב בגלל חוסר מכירות. התשובה הנכונה היא לתרגל, לתרגל ולתרגל!

לפעמים אדם מגלה שהוא לא יכול ליישם את מה שהוא למד. אם זה המצב, האשמה היתה בלימוד לא נכון, במורה או בספר הלימוד. קריאת ההנחיות היא דבר אחד; אבל לנסות ליישם אותן זה לפעמים דבר שונה לגמרי.

מדי פעם, כשאדם לא מגיע לשום מקום בעזרת תרגול, הוא צריך לזרוק את הספר ולהתחיל מאפס. תחום הקלטת הקול של סרטי קולנוע היה כזה: אם היית פועל לפי הטקסטים הקיימים בנושא הקלטות, לא היית מצליח לגרום לשירת הציפורים להישמע טוב יותר מקולו של צופר ערפל – זאת הסיבה לכך שישנם סרטים שאי אפשר להבין בהם מה השחקנים אומרים. מקליט קול טוב היה צריך לפתור הכל בעצמו כדי לבצע את עבודתו. אבל באותו תחום קולנוע קיים ההפך הגמור: יש טקסטים מצוינים על תאורת קולנוע: אם פועלים לפיהם בדיוק, מקבלים תמונה נהדרת.

זה מצער, במיוחד בחברה טכנית שפועלת בקצב מהיר, שישנם תחומי פעילות שלא נידונים בצורה מספקת בספרי לימוד קלים להבנה. אבל זה לא צריך לעצור אף אחד. כשקיימים ספרי לימוד טובים, הערך אותם ולמד אותם היטב. כשהם לא קיימים, אסוף את כל הנתונים הזמינים, למד אותם ופתור בעצמך את כל השאר. אבל תיאוריה ונתונים יתפתחו יפה רק כשמיישמים אותם, וכשמיישמים אותם באמצעות תרגול. אדם נמצא בסכנה כשהאנשים שמסביבו לא מתרגלים את כישוריהם עד שהם באמת יכולים לעשות אותם. יש הבדל עצום בין "די טוב" לבין כישרון ומיומנות מקצועיים. על הפער ביניהם מגשר התרגול. דאג לכך שאנשים יסתכלו, ילמדו, ימצאו פתרון, ולאחר מכן יבצעו את זה. וכשהם מבצעים את זה נכון, דאג לכך שהם יתרגלו, יתרגלו, יתרגלו עד שהם יוכלו לבצע את זה כמקצוענים. יש הנאה רבה בכישרון, במיומנות ובתנועה מהירה: אפשר לבצע אותם בביטחה רק על-ידי תרגול. זה לא כל-כך בטיחותי לנסות לחיות עם אנשים שנעים לאט בעולם שנע מהר.

הצורה הטובה ביותר להתקדם בדרך אל האושר
היא בלוויית אנשים מיומנים.

18. כבד את אמונותיהם הדתיות של אחרים.

ס

ובלנות היא אבן פינה טובה שעליה אפשר לבנות יחסי אנוש. כשבוחנים את הטבח והייסורים שנגרמו עקב חוסר סובלנות דתית לאורך כל ההיסטוריה של האדם ועד ימינו, אפשר לראות שחוסר סובלנות הוא פעילות מאוד לא הישרדותית.

סובלנות דתית לא אומרת שאדם לא יכול לבטא את אמונותיו האישיות. היא אומרת שהניסיון לערער או לתקוף את אמונותיו הדתיות של אחר היה תמיד קיצור דרך לצרות.

מאז ימי יוון העתיקה פילוסופים סתרו זה את זה לגבי הטבע של אלוהים, של האדם ושל היקום. דעותיהם של בני-סמכא בנושא עולות ויורדות כמו גאות ושפל: כיום הפילוסופיות של "מכניזם"⁴⁰ ושל "מטריאליזם"⁴¹ – שקיימות מאז ימי מצרים ויוון העתיקות – הן השיגעון החדש: הן רוצות לקבוע שהכל הוא חומר ומתעלמות מכך שההסברים שלהן לאבולוציה, עד כמה שהם עשויים להיות טובים, עדיין לא מוציאים מכלל אפשרות שאולי פועלים כאן פקטורים נוספים, שאולי רק משתמשים

40. מכניזם: ההשקפה שלפיה החיים בכללותם הם רק חומר בתנועה, ואפשר להסבירם על-ידי החוקים הפיזיקליים לבדם. השקפה זו הוצגה על-ידי לאוקיפוס ודמוקריטוס (370-460 לפנה"ס) שייתכן שקיבלו אותה מהמיתולוגיה המצרית. התומכים בפילוסופיה זו האמינו שהם צריכים לזנוח את הדת כי הם לא יכלו להפוך אותה למתמטיקה. הם הותקפו על-ידי קבוצות דתיות אינטרסנטיות, ובתגובה תקפו את הדתות. רוברט בויל (1627-1691), שפיתח את חוק בויל בפיזיקה, הפריך את ההשקפה הזאת כשהעלה את השאלה אם הטבע עשוי היה לתכנן דברים כמו חומר בתנועה.

41. מטריאליזם: כל אחת מהתיאוריות המטאפיזיות אשר רואות את העולם כמורכב מעצמים מוצקים כמו אבנים, גדולות או קטנות מאוד. התיאוריות מבקשות להסביר דברים כמו המינד בטענה שניתן להוריד אותו לדרגת דבר פיזי או לרמת התנועות שלו. המטריאליזם הוא רעיון עתיק מאוד. ישנם רעיונות אחרים.

בדברים כמו אבולוציה. אלה הפילוסופיות ה"רשמיות" היום, ואפילו מלמדים אותן בבתי-הספר. יש להן קנאים משלהן שתוקפים את האמונות והדתות של אחרים: התוצאה יכולה להיות חוסר סובלנות ומחלוקות.

אם כל המוחות המבריקים ביותר מאז המאה החמישית לפני הספירה או קודם לכן מעולם לא הצליחו להגיע להסכמה בנושא הדת או האנטי-דת, זאת זירת קרב בין אנשים, שאדם יעשה בחוכמה אם יתרחק ממנה.

מתוך ים המחלוקות הזה עלה עיקרון ברור אחד: הזכות להאמין במה שהאדם בוחר.

"דת" ו"אמונה" לא בהכרח מצייתות לכללי ההיגיון: אבל גם אי אפשר להכריז עליהן שהן לא הגיוניות. הן יכולות להיות דברים שונים לגמרי.

העצה הבטוחה ביותר שאדם עשוי לתת לאחר בנושא הזה תהיה זאת שפשוט תקבע את זכותו של אדם להאמין במה שהוא בוחר. אדם חופשי להציג את אמונותיו כדי שיסכימו עליהן. הוא נמצא בסכנה כשהוא רוצה לתקוף את אמונותיהם של אחרים, ונמצא בסכנה הרבה יותר גדולה כשהוא תוקף אותם ורוצה לפגוע בהם בגלל אמונותיהם הדתיות.

עוד משחר ההיסטוריה של המין האנושי, האדם מצא נחמה והנאה רבה בדתות שלו. אפילו האדם הדוגל ב"מכניזם" וה"מטריאליסט" של ימינו נשמעים ממש כמו כוהני הדת של העבר כשהם הפיצו את הדוגמה שלהם.

אנשים חסרי אמונה הם חבורה עלובה למדי. אפשר אפילו לתת להם משהו שבו הם יאמינו. אבל כשיש להם אמונות דתיות, כבד אותן.

**יכולות להיות מחלוקות רבות בדרך אל האושר
כשלא מכבדים את אמונותיהם הדתיות של אחרים.**

19. השתדל לא לעשות לאחרים מה שלא היית רוצה שהם יעשו לך.

בקרב עמים רבים בארצות רבות במשך דורות רבים היו גרסאות של מה שנקרא "כלל הזהב".⁴² הכותרת שלעיל היא הניסוח שלו שמתייחס למעשים מזיקים. רק קדוש היה יכול להעביר את חייו מבלי לפגוע אף פעם באחר. אבל רק פושע פוגע באלה שסביבו בלי לחשוב פעמיים.

בלי שום קשר לרגשות של "אשמה" או "בושה" או "מצפון", שיכולים להיות ממשיים מספיק וקשים מספיק, זה גם נכון שהנזק שאדם גורם לאחרים יכול לחזור ולפגוע בו עצמו.

ישנם מעשים מזיקים שאין מהם חזרה: אדם יכול לבצע מעשה נגד אחר שאי אפשר להתעלם ממנו או לשכוח אותו. רצח הוא דוגמה למעשה כזה. אפשר לראות איך הפרה חמורה של כמעט כל כלל בספר הזה עלולה להפוך למעשה מזיק ובלתי הפיך נגד אדם אחר.

הרס חייו של אדם אחר יכול להרוס את חייו. החברה מגיבה – בתי-הכלא והמוסדות לחולי נפש מלאים עד אפס מקום באנשים שפגעו בזולתם. אבל קיימים עונשים אחרים: בין אם האדם נתפס או לא, ביצוע מעשים מזיקים נגד אחרים, בייחוד בסתר, יכול לגרום לאדם

42. "כלל הזהב": למרות שהנוצרים רואים בו כלל נוצרי והוא מופיע בברית החדשה ובתנ"ך, גזעים ועמים רבים אחרים דיברו עליו. הוא גם מופיע ב'לקט כתבי קונפוציוס' (מאות חמישית ושישית לפנה"ס) שבעצמו ציטט מתוך כתבים עתיקים יותר. כלל זה נמצא גם בשבטים "פרימיטיביים". הוא מופיע בצורה זאת או אחרת בכתבים העתיקים של אפלטון, אריסטו, סוקרטס וסֶנֶקָה. במשך אלפי שנים האדם ראה בו תקן להתנהגות אֶתִית. עם זאת, הגרסאות הניתנות בספר זה מנוסחות מחדש, מאחר שבנוסחים מוקדמים יותר הוא נחשב לאידיאליסטי מדי מכדי לקיימו. את הגרסה הזאת אפשר לקיים.

לעבור שינויים חמורים, שכולם עגומים, בהתייחסותו לאחרים ולעצמו. הוא מאבד את האושר ואת שמחת החיים.

גרסה זו של "כלל הזהב" שימושית גם בתור מבחן. כשמשכנעים אדם להשתמש בכלל הזהב, הוא יכול לראות בעצמו מהו מעשה מזיק. זה מבהיר לו מהו נזק. השאלה הפילוסופית בנוגע לעשיית עוול, הוויכוח לגבי מה מוטעה, נפתרים מיד על בסיס אישי: האם היית רוצה שזה יקרה לך? לא? אם כן, זו חייבת להיות פעולה מזיקה, ומנקודת המבט של החברה, זו פעולה מוטעית. היא יכולה לעורר את המודעות החברתית. לאחר מכן היא יכולה לאפשר לאדם למצוא מה הוא אמור לעשות ומה הוא לא אמור לעשות.

בתקופה שבה אנשים לא מרסנים את עצמם מביצוע מעשים מזיקים, פוטנציאל ההישרדות של האדם צונח לשפל נמוך מאוד.

אם תוכל לשכנע אנשים ליישם את זה, נתת להם כלל שלפיו הם יוכלו להעריך את חייהם, וגם פתחת לכמה מהם פתח שיאפשר להם להצטרף מחדש אל המין האנושי.

הדרך אל האושר חסומה
בפני אלה שלא מרסנים את עצמם
מביצוע מעשים מזיקים.

20. השתדל להתייחס לאחרים כפי שהיית רוצה שהם ייתייחסו אליך.

את הגרסה החיובית של "כלל הזהב".

אל תתפלא אם נראה שמישהו מתרעם על כך שאומרים לו "תהיה טוב". אבל ייתכן שזוהי לא תרעומת על עצם הרעיון של "להיות טוב": ייתכן שהיא נובעת מכך שהאדם למעשה לא מבין מה זה אומר.

אפשר להיכנס להרבה מאוד דעות סותרות ובלבולים לגבי השאלה מהי "התנהגות טובה". ייתכן שהאדם מעולם לא תפס – אפילו אם המורה שלו תפס – למה הוא קיבל את הציון שהוא קיבל על "התנהגות". ייתכן אפילו שהוא קיבל או אימץ לעצמו נתונים כוזבים בנוגע לכך: "ילדים צריכים להיראות ולא להישמע", "להיות טוב זה אומר להיות לא פעיל".

עם זאת, ישנה דרך להבהיר את כל זה באופן משביע רצון בהחלט.

בכל הזמנים וברוב המקומות, המין האנושי העריץ וכיבד ערכים מסוימים. ערכים אלה נקראים המידות הטובות.⁴³ ייחסו אותן לחכמים, לצדיקים, לקדושים ולאליים. הן אלה שהבדילו בין אדם ברברי לבין בן-תרבות, שהבדילו בין תוהו ובוהו לבין חברה הוגנת.

אין שום צורך הכרחי בצו אלוהי או בחיפוש מייגע בספרים עבי הכרס של הפילוסופים כדי לגלות מהו "טוב". האדם יכול לגלות את זה בעצמו.

כמעט כל אדם יכול למצוא את התשובה.

43. מידות טובות: התכונות האידיאליות בהתנהגות אנושית טובה.

אם מישוהו היה מברר לעצמו איך הוא היה רוצה שאחרים יתייחסו אליו, הוא היה מפתח את המידות הטובות של האדם. פשוט חשוב איך היית רוצה שאנשים יתייחסו אליך.

ראשית, ייתכן שתרצה שיתנהגו אליך במידת הצדק: לא היית רוצה שאנשים יפיצו עליך שקרים או יגנו אותך בחומרה או באופן כוזב. נכון?

קרוב לוודאי שתרצה שידידיך ושותפיך יהיו נאמנים: לא היית רוצה שהם יבגדו בך.

היית יכול לרצות שיתייחסו אליך ברוח ספורטיבית, שלא יונו אותך או יוליכו אותך שולל.

היית רוצה שאנשים יהיו הוגנים איתך בעסקים. היית רוצה שהם יהיו ישרים כלפיך ולא ירמו אותך. נכון?

אולי תרצה שיתייחסו אליך בטוב-לב ולא באכזריות. ייתכן שתרצה שאנשים יתחשבו בזכויותיך וברגשותיך.

כשאתה מדוכדך, אולי תרצה שאחרים ינהגו כלפיך בחמלה.

במקום שיתפרצו עליך, היית רוצה, קרוב לוודאי, שאחרים יפגינו שליטה עצמית. נכון?

אם היו בך פגמים או חסרונות כלשהם, אם שגית, ייתכן שתרצה שאנשים יהיו סובלניים, לא ביקורתיים.

במקום להתרכז במתיחת ביקורת ובענישה, היית מעדיף שאנשים יהיו סלחניים. נכון?

אולי תרצה שאנשים יהיו נדיבים כלפיך, לא צרי-עין או קמצנים.

ייתכן ששאיפתך תהיה שאנשים יאמינו בך, ולא יטילו בך ספק כל הזמן.

קרוב לוודאי שתעדיף שייתנו לך כבוד, לא שיעליבו אותך.

ייתכן שתרצה שאחרים יהיו מנומסים אליך וגם יתייחסו אליך בהוקרה. נכון?

אולי תרצה שאנשים יעריצו אותך.
לאחר שעשית למענם משהו, ייתכן שתרצה שהם
יעריכו אותך. נכון?

קרוב לוודאי תרצה שאחרים יהיו ידידותיים כלפיך.
יהיו כמה שאולי תרצה מהם אהבה.
ומעל לכל, לא היית רוצה שהאנשים האלה רק יעמידו
פנים בקשר לדברים האלה, היית רוצה שהם יהיו די
אמיתיים בהתייחסות שלהם, ושיפעלו מתוך שלמות
אישית.

ייתכן שהיית יכול לחשוב על דברים נוספים. וכלולים
בספר זה כללי התנהגות. אבל היית מסכם את הנקודות
שלעיל בתור המידות הטובות.

אין צורך לאמץ יותר מדי את הדמיון כדי להבין שאם
אדם היה זוכה, באופן קבוע, ליחס כזה מצד האחרים
סביבו, חייו היו מתנהלים ברמה נעימה. ספק אם הוא
היה מפתח שנאה כלפי אלה שמתנהגים אליו בצורה
הזאת.

עכשיו, ישנה תופעה⁴⁴ מעניינת שפועלת ביחסי אנוש.
כשאדם אחד צועק על אדם אחר, מתעורר אצל האחר
דחף לצעוק בחזרה. אדם זוכה ליחס שדומה במידה רבה
לאופן שבו הוא מתייחס אל אחרים: האדם למעשה
משמש דוגמה לאופן שבו צריך להתייחס אליו. א' מתייחס
בנבזות ל-ב', לכן ב' מתייחס בנבזות ל-א'. א' ידידותי
כלפי ב', לכן ב' ידידותי כלפי א'. אני בטוח שראית
את התופעה הזאת שוב ושוב בפעולה. זיו שונא את כל
הנשים, לכן נשים נוטות לשנוא את זיו. אורן מתנהג
בקשיחות עם כולם, לכן אחרים נוטים להתנהג בקשיחות
עם אורן – ואם הם לא מעזים לעשות את זה בגלוי, הם
עשויים לטפח דחף נסתר להתנהג בקשיחות רבה מאוד
עם אורן, אם תינתן להם אי פעם ההזדמנות.

44. תופעה: עובדה או אירוע שאפשר להבחין בהם.

בעולם הדמיוני של הסיפורת ושל סרטי הקולנוע, אפשר לראות רשעים מנומסים עם כנופיות יעילות בצורה שלא תיאמן, וגיבורים בודדים שהם ממש גסי-רוח.⁴⁵ החיים הם לא באמת כאלה: רשעים אמיתיים הם בדרך כלל אנשים די גסים, ועושי-דברם גסים אפילו יותר; נפוליאון והיטלר נבגדו על ימין ועל שמאל על-ידי האנשים שלהם. גיבורים אמיתיים הם האנשים שמדברים בקול הרגוע ביותר שאי פעם שמעת, והם מתנהגים בנימוס רב לחבריהם.

כשמתמזל מזלו של אדם לפגוש את הגברים והנשים שנמצאים בצמרת המקצועות שלהם ולדבר איתם, הוא נדהם לגלות לעתים קרובות שהם למעשה האנשים הנחמדים ביותר שהוא אי פעם פגש. זאת אחת הסיבות לכך שהם בצמרת: הם משתדלים, ברובם, להתייחס יפה לאחרים. והסובבים אותם מגיבים לכך ונוטים להתייחס אליהם יפה ואפילו סולחים להם על מגרעותיהם הספורות.

בסדר: אדם יכול למצוא בעצמו מהן המידות הטובות בכך שיראה איך הוא עצמו היה רוצה שיתייחסו אליו. ומזה, אני חושב שתסכים, אפשר לפתור כל בלבול בקשר לטיבה האמיתי של "התנהגות טובה". זה רחוק מאוד מלהיות לא-פעיל, לשבת בשקט בחיבוק ידיים ולא לומר דבר. "להיות טוב" יכול להיות כוח פעיל מאוד ורב-עוצמה.

אין הרבה הנאה ברצינות קודרת ומאופקת. כשבעבר היו כאלה שיצרו את הרושם, שכדי לנהוג לפי המידות הטובות אדם נדרש לנהל אורח חיים זועף וקודר, הם נטו לרמוז שכל ההנאה באה מתוך רשעות: אין דבר שהוא לא נכון יותר מזה. שמחה והנאה לא נובעות מחוסר מוסריות! להפך! שמחה והנאה מתעוררות רק בלבבות ישרים: האנשים הלא מוסריים מנהלים חיים טרגיים

45. גסי-רוח: אנשים בעלי גיטונים חצופים ומגושמים, חסרי עידון.

בצורה מדהימה, חיים מלאי סבל וכאב. למידות הטובות של האדם יש קשר קלוש לקדוּרות. הן הפנים השמחות של החיים עצמם.

מה לדעתך יקרה אם אדם ינסה להתנהג אל הסובבים אותו מתוך

מידת הצדק,
נאמנות,
רוח ספורטיבית,
הגינות,
יושר,
טוב-לב,
התחשבות,
חמלה,
שליטה עצמית,
סובלנות,
סלחנות,
נדיבות,
אמון,
כבוד,
נימוס,
הוקרה,
הערצה,
ידידות,
אהבה,

והיה עושה את זה מתוך שלמות אישית?

ייתכן שזה ייקח זמן-מה, אבל האם אתה לא חושב שרבים אחרים יתחילו לאחר מכן לנסות להתייחס אליו באותו האופן?

אפילו אם ניקח בחשבון את המעידות המקריות – החדשות שמבהילות את האדם כמעט עד איבוד עשתונותיו, הפורץ שהאדם חייב להלוּם בראשו, המשוגע שנוהג לאט בנתיב המהיר כשאתה מאחר לעבודה – זה צריך להיות

די ברור שאדם יעלה את עצמו למישור חדש של יחסי אנוש. פוטנציאל ההישרדות שלו יעלה במידה ניכרת. וללא ספק חייו יהיו מאושרים יותר.

אדם יכול להשפיע על התנהגותם של אחרים סביבו. אם הוא עדיין לא הגיע לכך, זה יכול להיות הרבה יותר קל אם הוא רק יבחר מידה טובה אחת ליום ויתמחה בה במשך אותו יום. כשהוא יעשה את זה, הן יהפכו בסופו של דבר לחלק ממנו.

חוץ מהתועלת האישית, אדם יכול לקחת חלק, ולא משנה עד כמה קטן, בפתיחת עידן חדש ליחסי אנוש. חלוק הנחל, שמושלך אל האגם, יכול ליצור גלים עד לגדה המרוחקת ביותר.

הדרך אל האושר
נעשית הרבה יותר ברורה
כאשר מקיימים את הכלל,
"השתדל להתייחס לאחרים
כפי שהיית רוצה שהם יתייחסו אליך".

21. פֶּרֶח⁴⁶ וּשְׁגָה⁴⁷.

ל

פעמים אחרים מנסים להרוס את האדם, להתייחס בביטול לתקוותיו ולחלומותיו, לעתידו ולו עצמו. על-ידי לעג ובאמצעים רבים אחרים, אדם אחר, שיש לו כוונת זדון כלפי מישו, יכול לנסות להביא למפלתו של האדם הזה.

לא משנה מה הסיבה לכך, מאמציו של אדם להשתפר, להיעשות מאושר יותר בחיים, עלולים להפוך לנושא להתקפות.

לפעמים צריך לטפל בדברים כאלה באופן ישיר. אבל ישנו טיפול ארוך-טווח שנכשל רק לעתים רחוקות. מה בדיוק מנסים אנשים כאלה לעולל לאדם? הם מנסים לדרדר אותו למטה.

הם בוודאי חושבים שהאדם מסוכן עבורם בדרך כלשהי: שאם מעמדו בחברה יתחזק, הוא עלול לסכן אותם. לכן הם מנסים, בדרכים שונות, לדכא את כישרונותיו ואת יכולותיו.

ישנם מטורפים שאפילו התוו תוכנית כללית שהולכת כך: "אם א' יתחיל להצליח יותר, הוא עלול לסכן אותי; לכן אני חייב לעשות כמיטב יכולתי כדי לגרום ל-א' להצליח פחות". נראה שאף פעם לא עולה בדעתם של אנשים כאלה שמעשיהם עלולים להפוך את א' לאויבם, למרות שקודם לכן הוא לא היה אויב. אפשר לסווג זאת כדרך כמעט בטוחה עבור מטורפים כאלה להיכנס לצרות. ישנם כאלה שעושים את זה רק מתוך דעה קדומה או מפני שהם "לא אוהבים מישו".

46. פרח: הייה במצב של פעילות ותפוקה; התרחב מבחינת ההשפעה שיש לך; הצלח באופן נראה לעין.

47. שגשג: השג הצלחה כלכלית; הצלח במה שאתה עושה.

אבל לא משנה באיזו דרך הם מנסים לעשות את זה, יעדם האמיתי הוא לגרום לאדם שמהווה מטרה עבורם להאט את צמיחתו ולהיכשל בחיים.

הטיפול האמיתי להביס אותם, היא לפרוח ולשגשג.

כן, זה נכון שאנשים כאלה, כשהם רואים אדם שמצבו משתפר, יכולים להיכנס לטירוף ולתקוף בכוח רב יותר. מה שצריך לעשות זה לטפל בהם אם אין ברירה, אבל לא לוותר על הפריחה והשגשוג, כי זה מה שאנשים כאלה רוצים שתעשה.

אם אתה פורח ומשגשג עוד ועוד, אנשים כאלה שוקעים באדישות בקשר לזה: הם יכולים לוותר לגמרי על הרעיון.

אם ליעדיו של אדם בחיים יש ערך, אם הוא מוציא אותם לפועל כשהוא מקדיש תשומת לב מסוימת לכללי ההתנהגות שבספר הזה, אם הוא פורח ומשגשג, הוא בוודאי ימצא את עצמו בתור המנצח. וצריך לקוות שזה יקרה מבלי שתיפגע שיערה אחת משערות ראשו.

ואלה איחולי לך: פרח ושגשג!

סוף דבר

האוושר טמון בעיסוק בפעילויות כדאיות. אבל יש רק אדם אחד שיוכל בוודאות לומר מה יהפוך אותו למאושר – הוא עצמו.

כללי ההתנהגות שניתנים בספר זה הם למעשה שולי הדרך: כשאדם מפר אותם, הוא כמו הנהג שסוטה לשוליים – התוצאה יכולה להיות ההרס של הרגע, של מערכות היחסים, של חיים.

רק אתה יכול לומר לאן מובילה הדרך, כי אתה קובע את יעדיך לאותה שעה, לאותה מערכת יחסים, לאותו שלב בחיים.

אדם יכול להרגיש לפעמים כמו עלה נידף שנישא לאורך רחוב מלוכלך, אדם יכול להרגיש כמו גרגר חול תקוע במקום אחד. אבל אף אחד לא אמר שהחיים מתנהלים באופן מסודר ורגוע: הם לא. אדם הוא לא עלה מיובש וגם לא גרגר חול: אדם יכול, במידה זאת או אחרת, לשרטט לעצמו מפת דרכים וללכת לפיה.

אדם יכול להרגיש שהמצב עכשיו הוא כזה שכבר מאוחר מדי לעשות משהו, שהדרך מאחוריו כל-כך משובשת עד שאין שום סיכוי להתוות דרך עתידית שתהיה שונה במשהו: תמיד ישנה נקודה בדרך שבה אדם יכול להתוות לו דרך חדשה. ולנסות ללכת בה. לא קיים אדם שלא יכול ליצור התחלה חדשה.

אפשר לומר בלי כל חשש מסתירות, שאחרים עשויים ללעוג לאדם ולבקש בדרכים שונות לדחוק אותו אל קצה הגבול, לפתות אותו בדרכים שונות לנהל אורח חיים לא מוסרי: כל האנשים האלה עושים את זה כדי להשיג את יעדיהם הפרטיים, ואם אדם יקשיב להם, זה יסתיים באסון ובצער.

מובן שפה ושם יהיו לאדם כישלונות כשהוא ינסה ליישם ולגרום לאחרים ליישם את האמור בספר זה.

הוא רק צריך ללמוד מזה ולהמשיך הלאה. מי אמר שאין מהמורות בדרך?

עדיין ניתן לנוע בה. אנשים יכולים למעוד: זה לא אומר שהם לא יכולים לקום שוב על הרגליים ולהמשיך ללכת.

אם אדם נזהר משולי הדרך, הוא לא יוכל לטעות הרבה. התרגשות, אושר והנאה אמיתיים נובעים מדברים אחרים, לא מחיים הרוסים.

אם תוכל להביא אחרים לצעוד בדרך, אתה תהיה חופשי מספיק לתת לעצמך הזדמנות לגלות מהו אושר אמיתי.

הדרך אל האושר היא כביש מהיר
לא לה שיודעים היכן השוליים.

אתה הנהג.

דרך צלחה.

כל מה שצויתם לעשות הוא ארוז אצלכם
ש'הדרך אל האושר' תמשיך להיות מופצת בחברה.
כמו שאתם צדין המתפלט על ים סוף,
בכך השלווה תפלט אמרחק יותר ויותר גדול.

ההתנהגות והפעולות של אחרים
משפיעות על ההישרדות שלך.

'הדרך אל האושר' כוללת
עזרה למכריך ולחברריך.

התחל עם חברים ומכרים קרובים
שמשפיעים על הישרדותך.

תן להם את 'הדרך אל האושר'
וכמה עותקים נוספים – כדי שגם הם יוכלו
להפיץ את השלווה למרחק יותר ויותר גדול.

ניתן להשיג את חוברת הכיס הזו
גם בחבילות של 12.

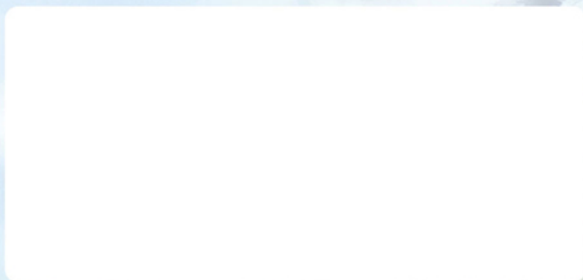
ניתן להשיג גם ספרים בכריכה קשה
ומהדורות מיוחדות למתנות.

קיימות הנחות מיוחדות לבתי-ספר,
לקבוצות עירוניות, לארגונים ממשלתיים
ולעסקים וכמו כן לתוכניות אחרות
שמאפשרות ליחידים ולקבוצות לפרסם מחדש
את הספר הזה לשם הפצה נרחבת.

למידע נוסף צור קשר עם
מוסד 'הדרך אל האושר'

www.thewaytohappiness.org

ניתן להשיג עותקים נוספים
של ספר זה מאת:

The Way to
HAPPINESS
FOUNDATION INTERNATIONAL

201 E. Broadway, Glendale, CA 91205 USA

Phone: 800-255-7906 or 818-254-0600

Fax: 818-254-0555 • Email: info@twth.org

www.thewaytohappiness.org

ייתכן שזהו התקנון המוסרי החילוני הראשון שמבוסס כולו על השכל הישר. הוא נכתב על-ידי ל. רון האברד כעבודה נפרדת ואינו מהווה חלק משום תורה דתית. כל הדפסה חוזרת או הפצה פרטית של החוברת אינה מצביעה על קשר או מימון של שום ארגון דתי. לפיכך מותר למשרדי ממשלה ועובדיהם להפיץ אותה כפעילות לא-דתית. (ניתן לארגן הדפסה חוזרת עם 'מוסד הדרך אל האושר הבינלאומי').

HEBREW